

repertoárová příloha as

Divadelní hry prověřené jevištěm Opus 50.

Milan Strotzer

V pořadí již 50. textem otištěným v současné repertoárové příloze Amatérské scény je původní hra **Josefa Tejkla Bílí andělé pijí tesavelu**. Poprvé byla nastudována v autorově režii na přelomu roku 2005 a 2006 v Kostelci nad Orlicí jako čtvrtý kus výjimečného divadelního uskupení, které si říká Černí šviháci. Premiéru měla 14. ledna 2006 v Kostelci nad Orlicí v Kulturním klubu Rabštejn, pražskou premiéru o den později na jevišti Činoherního klubu, královéhradeckou pak 28. ledna v Klicperově divadle. Téhož roku se objevila na východočeské krajské přehlídce v Červeném Kostelci, z níž byla doporučena na přehlídce celostátní (Divadelní Třebíč) a z ní postoupila na Jiráskův Hronov.

Hra Bílí andělé pijí tesavelu je další z her Černých šviháků, čpících černým humorem, zakotveným v nejnižších patrech lidského bytí, ale také a především divadelní mateřštinou. Hra, jak sami Černí šviháci uvádějí v programu k inscenaci, „...není určena diváku salónnímu, vyžaduje povahy otrlé, milovníky černého humoru, přicházející na vlastní nebezpečí a nedožadující se puritánsky navracení vstupného. Kmenový autor Černých šviháků Josef Tejkl opět vytěžil autentickou materii k inscenaci v nikotinových oblacích kosteleckých pajzlů, kde slavné fotbalisty rozeznával více po hmatu než zrakem. S nasazením vlastních jater setrval s místními velikány často do kuropění, což, zdá se, je pro špičkové sportovce ten pravý čas, aby náležitě zazpívali. Feministy určitě potěší citlivé vykreslení žen, pro Černé šviháky již příznačné. Vnímavější diváci nemohou pak nepostřehnout, že fotbal, na rozdíl od politiky, je hra. Ba dokonce – opět na rozdíl od politiky – hra, jež má svá pravidla. Chcete-li jinak – Bílí andělé povstali ze své malosti, aby v náručí Věčnosti prokázali svou velikost. Zatímco na té druhé straně barikády se demonstruje velikost, aby...“

Josef Tejkl, narozený 1952, prožil své mládí právě v Kostelci nad Orlicí. Široké divadelní veřejnosti je znám jako principál Divadla Jesličky, stálé scény ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové, ale také jako divadelní autor, režisér a herec. Původním povoláním je učitel (český jazyk, výtvarná výchova), v současné době je zástupcem ředitele ZUŠ a pedagogem dramatické výchovy. Jeho Bílí andělé pijí tesavelu jsou již pátou hrou otištěnou v repertoárové příloze Amatérské scény (viz Kalvárie v AS 1/2002, Pavilon č. 6 v AS 3/2003, Amatéři v AS 3/2004, Solný sloup v AS 5/2004). Tři naposledy otištěné texty v AS tvoří spolu s hrou Čilimník repertoár Černých šviháků. Jimi se však autorovy dramatické texty a divadelní počiny ani zdaleka nevyčerpávají. V současnosti založil nový divadelní soubor, pro nějž napsal také novou hru Asteroid Bejček – viz. rubrika Zprávičky v tomto čísle AS.

Dramturgický pendant ke hře Josefa Tejkla Bílí andělé pijí tesavelu

Jan Císař

Omlouvám se, že tento dramturgický „pandán“ bude zcela osobní, neboť jest především mou omluvou Josefu Tejklovi. Píšu to slovo pendant zcela záměrně odlišně od jeho tvaru obvyklého v této rubrice, využívaje toho, že je tato dubletní, dvojitá pravopisná podoba povolena, ale především proto, že tím chci zdůraznit tu jeho zvláštní, osobní polohu. Důkazem budiž i to, že místo o Josefu Tejklovi budu psát o Pepíkovi.

Po dlouhá léta jsem Pepíka kritizoval – veřejně jako porotce, soukromě jako dávný blízký známý a taky trochu jako člověk, jenž jej „školil“ o divadle v Lidové konzervatoři bývalého Východočeského kraje – za nemilé, často pro mne zcela principiální problémy jeho divadelních opusů. Byly různé, přesto však měly jistý společný rys: Pepík je především literát, méně už divadelník, tedy přesněji: především autor textů pro divadlo, méně už režisér. Spojoval jsem obé dohromady, neboť mne Pepík k tomu nutil. Dělá totiž v jistém smyslu autorské divadlo: Napíše si text, ať už zcela původní nebo inspirovaný jiným literárním dílem (viz např. jeho Čechov nebo Gončarov), v němž uplatní řadu překvapivých, nečekaných a divadelně nezvyklých postupů a pak si jej zrežisuje; je-li potřeba, tak si v něm i zahraje. A tohle byl pro mne vždycky casus belli – volně v tomto případě přeloženo: příčina kritiky. Vždycky jsem uznával Pepíkovy přednosti literárního autora, i když jsem občas měl pocit, že si vymýšlí neuvěřitelné kotrmelce, které slovně vyjádřeny, napsány na papíře vypadají někdy až báječně, ale divadelně jsou zatraceně obtížně proveditelné a komplikují komunikaci jeviště s hledištěm. A pak se k tomu přidalo Pepíkovo podivuhodné režírování, v němž velkorysost, nápaditost a imaginace přeskakují s pozoruhodnou a bravurní lehkostí a ledabylostí do letmo a jakoby jen tak naskicovaných a nahozených situací, které přednosti textu proměňují buď ve schválnosti, nebo chaos. Vždycky jsem spojoval Pepíka literárního autora a režiséra a vždycky jsem mu vyčítal provedení jeho vlastních literárních předloh. Prostě: divadelník Pepík Tejkl byl pro mne jen jeden.

Až teď, když mně bylo psáti „pandán“ k jeho Bílým andělům, kteří pijí tesavelu, jsem musel tuto jednotu škrtnout, zrušit a zkoumat jen a jen literární kvalitu textu. A výsledky tohoto zkoumání se staly základem mého „pandánu“. Především pokládám za nutné zdůraznit, že tento text, jako jiné Pepíkovy texty z posledních let, spojený se souborem Černí šviháci představuje tu linii amatérské divadelní tvorby, která se napájí z konkrétních zdrojů a je včleněna do neméně konkrétních souvislostí dnešního života. Jako důkaz uvádím Pražákovu větu z části označené písmenem O – FERO HRAJE VABANK ANEB NOVÁ KREV – v níž

se o případné nové posile místního fotbalového klubu říká, že je sice z Borohrádku, ale do kosteleckejch hospod přes les trefí. Což jen potvrzuje, že Pepíkův Kostelec nad Orlicí – odkud jsou ostatně, jak známo, i Černí šviháci – je tím místem, kde se všechno odehrává. V tomto smyslu je pak motto k Bílým andělům z Poláčkova Podzemního města jasným přihlášením se ke kraji v podhůří Orlických hor, ale také zřejmě k tradici vyprávění o „poláčkovském“ maloměstě, které začíná Okresním městem, jímž je Poláčkův rodný Rychnov nad Kněžnou, vzdálený jen pár kilometrů od Kostelce nad Orlicí. V dalších dílech (Hrdinové táhnou do boje, Podzemní město, Vyprodáno) trapnost a směšnost životního stylu středních maloměstských vrstev přerůstá občas až v děsivost a zrůdnost. Řekl bych, že Pepík se hlásí právě k této poloze současného maloměsta a jeho průměrných; řadových obyvatel. Od Amatérů, prvního textu z této řady, rozvíjí svou společenskou kritičnost a útočnost osobitě chápanou a traktovanou podobou „in-year-face“ dramatiky, které se u nás říká ponejvíce „cool“ dramatika. Sestupuje na ohavné, ošklivé, špinavé, otřesné dno jistých společenských jevů – v případě Bílých andělů až na dno fotbalu v současném malém městě jako modelu jistého životního stylu i chování lidí.

Nedávno připomněla Česká televize film Karla Kachyni Kožené slunce, jehož námětem i tématem je smysl, funkce a význam fotbalu pro dnešní českou vesnici. Kachyňa se pohybuje v rovině komedie, jen občas se dotkne hořkých a bolavých míst. Pepík sestupuje k brutálně drsným polohám, v nichž všechno, co souvisí s fotbalem, je výrazem životní prázdnoty a beznaděжности. A chcete-li i marasmu požírajícího celý společenský organismus. Na druhé straně je však ten fotbal jakousi záchranou, jedinou činností, která přináší jiskru oživení, energii. V závěrečném monologu Blaženy se tyto dvě roviny přímo dokonale propojí: odpor vůči póvlu, který se ožralý válí jako svině v kališti a těší na turnaj v Topolčanech, na tesavelu, na balon, na kopačky, na škváru, na žlutý karty... Nedalo by příliš námahy najít tu i téma kontrastu mužského a ženského světa jako potvrzení o přesahu tohoto textu do roviny, jež je Pepíkovi vlastní: do polohy rozhořčené, vášnivě, občas až běsnící snahy vyrovnat se – nebo si alespoň ulehčit – divadlem, psaním textů pro divadlo se zlořády dneška. Víím to už z dávných dob předlistopadových, kdy psal alegorie, které nedbaly ani v nejmenším na možnost být divadlem, dokonce bych řekl, že byly až nehratelné, ale zato byly zoufalým výkřikem nad „bezčasím“ doby normalizace. Možná je tohle hlavní zdroj Pepíkova psaní pro divadlo; nebo přinejmenším jedním z hlavních zdrojů. Bílí andělé pijí tesavelu patří do této kategorie, jsou snad projevem vzteku, nenávisti, zoufalství z bídy maloměstské průměrnosti, která nenajde jinou smysluplnou činnost než v mizerně, bídě hraném fotbalu. Ale rozhodně jsou jednou z podob tvorby divadelních textů, které vznikají v amatérském divadle, a potvrzují vším jeho sepětí se sociální realitou přítomnosti a s bezprostředním živou podobou všedního života. Tohle je ona moje omluva Pepíku Tejklovi, která se snaží konstatovat, že ať byly nedostatky a problémy jeho inscenací vlastních textů jakékoliv, tak ty texty samy o sobě jsou hodnotou, kterou se může současné amatérské divadlo pyšnit.

Možná, že by se toto vědomí mohlo projevit i tím, že by se některý soubor pokusil zahrát třeba zrovna Bílé anděly. Je totiž možné je interpretovat jako text, jenž není vázán jen na Černé šviháky. Neboť jak jsem se snažil ukázat: Josef Tejkl píše texty, o něž stojí zato se rvát, texty umožňující vznik ostrého, agresivního, společensky kritického divadla.

JOSEF TEJKL

BÍLÍ ANDĚLÉ PIJÍ TESAVELU

Abeceda venkovského kopáče

„Únava a bdění vybělilo mužům tváře a oči se jim propadly do černých otvorů.“

Karel Poláček: Podzemní město

OSOBY:

FERO ŠIPOŠ

KOMBAJN, též KUBÍČEK

DŽEZIK, též VOREL

REŽISÉR, též BALDA a SLÁMA

JAROUŠ

KOTAS, též ZAJOCH a ZADROBA

CIMBURA

PRAŽÁK

AUTOR

JÚLIA

BLAŽENA

DAŠKOVÁ, též KAČENA

(Poznámka: Dašková je příjmení původní představitelky role – doporučeno zaměnit za skutečné příjmení herečky.)

A – DŽEZIK MÁ PAMATOVÁKA

(Kruté pondělní ráno v restauraci Panský dům. Vše oslintáno, židle dosud „na ježka“. V popředí basy plné vín, na nich zkroucený Fero Šipoš. Všude se povalují trsy banánů, pomeranče a jiné exotické plody. Vejde Džezik, hubená vyžilá padesátiletá troska v kopačkách, v dresu s nápisem Džezik na zádech, nakopne pomeranč.)

DŽEZIK: Se nám ňáko ty meruny vod včera scvrkly. (Zařve.) Kombááájn! (A ono nic, nakopne další pomeranč, znovu zaječí.) Kombááááájn!!!

FERO ŠIPOŠ: (Chruje se, probuzen.) Ty, Džezik, ty máš pamatováka, nevieš, ako sme včera s tými Francúzmi hrali?

DŽEZIK: Ty seš trenér, Fero. Já, prostej hráč, plním jen tvý taktický pokyny. Ty vole, dyť já nemoh po ránu najít ani fabriku, natož abych si pamatoval vejsledek.

FERO ŠIPOŠ: O tridsať minút začne tisková konferencia a ty somár nevieš, ako sme hrali! (Snaží se křičet.) Kombájn!

(Kdesi cinkají porážené láhve, cinkot se blíží, bručení, zjeví se hospodský Kombajn.)

KOMBAJN: Tři kusy vám tam Frantíci loupili. Měli z vás prdel a než vzali kramle, nacouvali až sem do lokálu a ty banány vám šoupli znovu. Že si je máte ráno přepočítat.

DŽEZIK: Seš dneska ňákej chytřej, Kombajn. Radši mně porad', co mám říct ve fabrice, chytrolíne.

KOMBAJN: Už jsem tam volal, blbečku.

DŽEZIK: Cos řek?

KOMBAJN: Jako každý pondělí. Že se ti posrala pilka, že sháním elektrikáře, že chceš jedine Šipoše, poněvadž Hruška tomu nerozumí...

FERO ŠIPOŠ: Si inteligentný, Kombajn, takého krčmára len tak voľakde nemajú. Ale že som smädný, to by si rozpoznať mohol.

KOMBAJN: Smädný seš, Fero, furt. A Džezik vychlastá pití i koze. *(Počítá basy.)* Já mít žízeň a nocovat na osmi basách plnejch božolé a šatoné, tak si pro flašku šáhnú.

DŽEZIK: Ani mně to nepřipomínej, Kombajn. Víš, že mám pamatováka. Ty jejich nóbl vína! To můžu rovnou chlastat šampón!

FERO ŠIPOŠ: Chybu sme urobili, chlapci, osudovú chybu. Osem bás takýchto patokov sme vyvekslovali za basu tuzemského rumu. Mne sa chce plakať!

KOMBAJN: No a co. Dobře se na nich sedí, ne?

FERO ŠIPOŠ: Si ty ale kokot, Kombajn. To si nás nemohol zastaviť?

KOMBAJN: To teda nemohol. Francouzové slintali blahem a vůbec nevěřili, že takováhle laskomina se u nás pálí z brambor. Jamajskej rum se prej může jít vysrat, to je prej proti našemu vyjetej volej. Hoši, dva kýble plnotučný hořčice si vodvezli a dlabali ji velkejma lžícema. Ty jejich francouzský delikatesní prej už nemůžou ani cejtit – plnou předsíň mně jich tady nechali, co já s tím budu dělat?

FERO ŠIPOŠ: Požičaj vývrtku, Kombajn. *(Fero odšpuntuje láhev božolé, obsah vyleje do dřezu, prázdnou láhev vrazí Džezikovi.)* Džezik, teraz choď do koloniálu a opýtaj sa starého Netíka, či nám tieto fľaše zoberie.

DŽEZIK: *(Odchází.)* Ferko, ty si myslivna.

KOMBAJN: *(Sebere jižní plod.)* Čoveče, Fero, todlenct je snad papája. Hele, mě něco napadlo.

FERO ŠIPOŠ: Kludne si všetky tie francúzske frukty nalož do ruma, ja v tebe čítam ako v knihe.

KOMBAJN: Kopali by do toho, verbež. *(Sbírá ovoce do kýble.)* Já to nasypu do akvária, přikreju sklem a za tejden nám bude lupat za ušima.

FERO ŠIPOŠ: Dúfam, že aspoň banány olúpeš.

KOMBAJN: Myslíš?

REŽISÉR: *(Vletí s režijní knihou.)* Vleče se to jako kráva s žebříňákem. Trochu života... Písmeno bé...

B – BALDA, VELMI RYCHLÝ FOTBALISTA S JAZYKOVÝM CITEM

REŽISÉR: ...vejde Balda, lysý rtuťovitý chlapík...

PŘEDSTAVITEL FERA: Rejžo, nevejde. Že prej to hrát nebude, že nebude nikomu ze sebe dělat kreténa. Nechal tady dres. *(Hází triko režisérovi.)*

REŽISÉR: Hoši, tohle je generálka, máte před premiérou... už je vyprodáno... *(Obléká triko s nápisem Balda.)* Já se z toho poseru... *(Hraje Baldu.)* ...vejde Balda, lysý rtuťovitý chlapík... Tak jsme konečně vyvezli ten skeptik.

KOMBAJN: Žumpu ste vyvezli, Baldo. Skeptik začínám bejt já. Všecko domotáš. Že vodebíráš Svět notorů, to už sem vod tebe taky slyšel. Ale včera mně pošťák Kubánek prásknul, že vodebíráš Žena a život.

FERO ŠIPOŠ: Ozaj?! Vyber si, Balda. Ten škvár friškom odhlásiš, budeš čítať chlapské žurnály, napríklad Muž a smrť – a zostaneš v základnej zostave.

REŽISÉR jako BALDA: Chlapi, já už vám léta vtloukám do hlavy, že jsem demokrat. Já viděl v životě neslýchaný věci...

KOMBAJN: A slyšel nevidaný, žejo. *(Loupe banány.)*

FERO ŠIPOŠ: Ja som včera tiež jednu nevidanú slýchal. Keď si u francúzskej brány rozsadol na brankovej čiare loptu, somár. Takú detonáciu Francúzi neslýchali ani u Verdunu.

REŽISÉR jako BALDA: Vono se dneska netočí, Kombajn?

KOMBAJN: Copak sem chobotnice? Loupu banány.

FERO ŠIPOŠ: Tu rozsadnutú loptu zaplatíš, Balda. Bola z medvedej kože. Keď si smädný, zober si božolé, potrebujeme fľaše.

REŽISÉR jako BALDA: Stačilo. Bublíny u prdele sem měl. Eště že sme hned po ránu vyváželi ten skeptik.

FERO ŠIPOŠ: Počúvaš ho, Kombajn? Balda je talentovaný, ale nepoučiteľný. Tú loptu na brankovej čiare rozčupne zasa.

REŽISÉR: *(Vyteče.)* Text neznáte, pět a půl nás je – a hospody jsou plný exhibicionistů... Jestli by nebylo rozumější hodit do ringu ručník!

C – TAJEMSTVÍ RYZLINKU

(Džezik se vrací, bez lahve, žongluje třema kačkama.)

DŽEZIK: Starej Netík je formát, chlapi. Tři kačky za kus, ale utratit je musíme u něj.

KOMBAJN: *(Mrskne před ně dva kýble.)* Tak hoši, Kombajn taky není žádnéj pitomec, ne že ty sračky vylejete do hajzlu, pěkně do kýblů, já tady mám zejtra zájezd z Magdeburku, sexuální

turisti, já jim udělám sudový, že jim péra budou stát do konce života.

REŽISÉR jako BALDA: A co do toho chceš narvat?

KOMBAJN: Hele, esi chcete pučit vejvrtky, tak mě nezkoušejte nasrat. Tajemství vinaře. *(Leje do každého kýble láhev.)* Dvě láhve vocta, ztratí to ten vodpornej nasládlej vocas – a prvotřídní ryzlink je na světě.

JAROUŠ: *(Vejde v dresu rozhodčích FIFA, předpisově, jako ze škatulky, v ruce kožený míč, který nikdy nedá z ruky; pískne.)* Nedovolený doping!

KOMBAJN: A ty mě, Jarouši, dneska taky moc nesar. Koukej pískat s rozmyslem a ne furt jako parní lokomotiva.

FERO ŠIPOŠ: Tož, chlapci, otvárajme, otvárajme, ať máme peknú tiskovou konferenciu!

KOMBAJN: A co já, budu tahat plný kýble do kuchyně? Cák jsem velbloud? Čapněte ty basy do teplejších, v kuchyni je lepší plac. Dyž sebou mrsknete, do voběda ste hotový.

DŽEZIK: Já mám náký halucinace, chlapi. Kombajn nás zve na voběd.

KOMBAJN: Do voběda, do klekání, do posrání. To je u Kombajna časovej údaj.

(Všichni kromě Jarouše se odeberou s basami vína do kuchyně.)

JAROUŠ: *(Osamí; paranoidně – v kuželu světla.)* Collina, to je můj vzor. Zaříznout manšaft v poslední vteřině, to je větší rozkoš než masturbace. *(Hvízdne; nekompromisní collinovské gesto do středového kruhu.)* Písknout penaltu, když bek v malém vápně špuntama vorašpluje ksicht pravému brku soupeře, to umí každéj diletant. Ale Pierluigi, to lysé monstrum andělských očí, pozná faul sotva v mysli počatý, ještě nenarozený... *(Hvízdne.)* A píská penaltu preventivně! Maj mě tady za kokota. Že prej sem nikdy nepískal. *(Hvízdne.)* Že prej nepoznám ofsajd vod autu. Ani nemusím. Když na to přijde, vod toho je tam pomezní. Dyž to zkurví čárovej, je hlavní z oblīga.

D – SUDÍ PIRKL SE ZÁHADNĚ OPOZDIL

(Venkovské hřiště. Devět padesátníků jako sosny stojí zády vpřed – v plné fotbalové zbroji – na bílých dresech čteme jména: Pražák, Vorel, Kotas, Zadroba, Džezik, Balda, Sláma, Kačena, Cimbura. Přeshlapují, čekají na úvodní hvízd.)

REŽISÉR: Doufám, že po mně nechcete, abych hrál celou jedenáctku. Hoši, tohle je fakt generálka, tady končí veškerá prdel...

PŘEDSTAVITEL FERA: Asi bude teď nejlepší nechat ty prázdný dresy na ramínkách. Nějak to za ty chybějící kokoty teď vodlavíruješ, rejžo...

FERO ŠIPOŠ: *(za nimi)* Futbal hrať nevíte a chlastať tiež nie! Ja vás to naučím. Od dnes – keď prehráte – budete piť tesavelu, tá vám nič neurobí. Demižóny tesavely! *(Fronta se otočí.)* Čo je s tým Pirklom? Chlapci, pozor naňho, to je záludný rozhodca. Píska už dlho a má takú obrovskú kýlu, že mu z trenýrok čučí.

KOTAS: Podle mě je Pirkl zase nalitej jak horna. To zas bude pískat ze středovýho kruhu.

FERO ŠIPOŠ: Nefilozofujte, chlapci. Zasa hráme iba o deviatich. Keby niečo, nebojte sa, nastúpim. Ale tých dvoch hráčov musíme zohnať! Trebárs i z pod zeme vykopať! Ty, Sláma, choď za tým kokotom, že už sú manšafy nastúpené.

REŽISÉR: Kde je zas ten idiot Sláma? Svatosvatě mně sliboval, že bude hrát.

CIMBURA jako SLÁMA: *(Drží ramínko se Slámovým dresem.)* Slámová. Vyjádřila nesouhlas.

REŽISÉR: Ženský by si měly brát rulový balvany. A pro jistotu si je voklonovat.

FERO ŠIPOŠ: Ty, Sláma, choď za tým Pirklom, že už sú manšafy nastúpené.

REŽISÉR: *(Vezme ramínko se Slámovým dresem.)* Sláma odběhne.

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, na Pirkla pozor, neodhovárať. Keď ešte hral Fero Kvasnička, viete, čo hovoril Pirklovi?

CIMBURA: „Di do prdele, jenom ten fotbal kurvíš,“ hovoril Kvasnička – „a červenou ani netahej, vidím ti to na nose, du sám!“

FERO ŠIPOŠ: A išiel do spírch. Tak toho by som sa, chlapci, nechcel dočkať, takto oslabiť mužstvo.

REŽISÉR: *(Obléká si na Baldu Slámu.)* Sláma se vrací.

REŽISÉR jako SLÁMA: Pirkl chrápal na hajzlu. Tak sem ho vzbudil. Ani neví, kde je.

FERO ŠIPOŠ: Tak ako som vravel, chlapci, Pirkla neprovokovať! Lebo bude tesavela, a to je bohovská životospráva. Tá vám vymete črevá ako rolba na zimnom štadióne. Tak, chlapci, tfuj, tfuj, tfuj!

(Na Jaroušův hvízd všichni odběhnou.)

JAROUŠ: Venkovští buranové! Dostanete vod těch řepáků nakládačku, i kdybyste do Pirkla nalili bečku rumu. Pirkli! Vodpíská zápas a pak ho tahaj ze škarpy i s mopedem. Někdy i před zápasem. Koze pití by vychlastal, Pirkli. To je korupce jak prase!

E – ODŠPUNTOVÁNO JEST!

(Opět pondělí v restauraci Panský dům – devítka v dresech již odšpuntovala poslední lahve šatoné a božolé – a vylila je do Kombajnových kýblů.)

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, som na vás hrdý. Žiadnej roboty sa neštítite. Teraz sme Francúzov porazili my. Toto bola naša odveta! A teraz určím zostavu, chlapci. Balda, Kačena a Cimbura zoberú fľaše a hajdy k Netíkovi. Čo fľaša, to trojkorunáčka. Sláma kúpi za polovicu trojkorunáčok točené murfatláry, čo najviac. Pražák zostane tuná, lebo by murfatláry vyslopal už po ceste, a to by nebolo spravodlivé. Kotas kúpi tvrdú salámu na obed a Džezik za zvyšok arašidy, lebo mu nechutia. *(Brblání.)* Mlčať! Vorel bude strážiť, či nás nešpehujú voľaaké babizne. Ja s Kombajnom ustrážime Pražáka, aby sa dožil tiskovej konferencie. Športu zdar, chlapci! Odchod.

(Důvěrou poctění neochotně vypadnou.)

REŽISÉR: Pánové, kde je Pražák?

KOMBAJN: Zboursal se včera na Růžku. Že prej na premiéru přijde a vodehraje levou zadní.

REŽISÉR: Panenko Marie Svatohorská! *(Obléká si na Baldu a Slámu Pražáka.)*

REŽISÉR jako PRAŽÁK: Kombajn, že bys dal ty sesle dolů?

KOMBAJN: Nevysírej, Pražák. Oficiálně votvírám až ve dvě. Vono se na base vod božolé blbě sedí?

(Režisér si dodatečně sedne na basu.)

FERO ŠIPOŠ: Kombajn, Karol Pražák má recht. Taká slávnostná traktácia, murfatláre potečú, vieš čo, Kombajn, ja si tie basy jebnem na seba a urobím taký trón, hej? *(Činí tak.)*

KOMBAJN: Tak abych už pomalu psal ceduli DNES SANITÁRNÍ DEN. *(Činí tak.)*

FERO ŠIPOŠ: Ty si geniální, Kombajn.

PRAŽÁK: *(Vejde autentický, sedne si ke stolu.)* A taky bys moh pomalu narazit, né?

FERO ŠIPOŠ: Karol, že si to ty, iba výnimočne.

PRAŽÁK: Včera bylo pozdě.

REŽISÉR: *(Svléká triko Pražáka.)* Tady máte dres, vy jeden – opožděný!

FERO ŠIPOŠ: Hovorím, chlapci, iba výnimočne. Karol, Karol. Si akýsi bledý. Tak čo, Karol, kde včera hrali Rotácie? Viem všetko, Karol, neoplatí sa Ferovi zatľkať. Moja céra mi všetko vyslepačila. Kde si bola? zakričal som na ňu. Vraj na Rotáciách, s Karolom. Také Rotácie dám obidvom, že budete rotúvať týždeň!

PRAŽÁK: Fero, takovýho zeťáka by ti kdekdo záviděl!

FERO ŠIPOŠ: Nič také! Futbalista mi nesmí do baráku! Maximálne do pivnice, keď víno donesie.

KOMBAJN: Fero, Karel Pražák je perspektivní fotbalista.

FERO ŠIPOŠ: A všetci futbalisti chlaščú! To céru radšej tygrom hodím než futbalistovi! Kombajn, donies mi tú moju fľašu zo siedmeho stupňa.

KOMBAJN: *(přeochoťný)* Už letím, Ferko.

FERO ŠIPOŠ: *(Haleká za ním.)* A zober tri poháre. Decové, žiadne poldecáky. Abysme sa nezachladili.

PRAŽÁK: Už sem se lek, že naleješ i Jaroušovi. Takhle mu šibe.

FERO ŠIPOŠ: Na Jarouša mi nesiahajte! Jarouš je pre mňa aj teraz medzinárodný rozhodca prvej kategórie!

KOMBAJN: *(Vrací se úplně se vším.)* Až na to, že úplně vygumovanej.

FERO ŠIPOŠ: A kto sa ťa na to pýtal, kokot? *(Nalévá do pohárů.)* Chlapci, táto hruškovica koštuje osemdesiat percent a je trojchlapová. Dúfam, že viete, čo to znamená. *(Zdvihne pohár.)* Tož na to naše ostudné víťazstvo nad Francúzmi! *(Štrgnou si. Tma. Odejdu; kužel na Jarouše.)*

JAROUŠ: Dyž jsem pískal v Turecku, koupil jsem flaškou do palice. Vod tý doby mám motoulici a neuběhám plac. *(Hvízdne.)* No dobrá, mám papíry na palici, ňáko se živit musím. Almužna to je, co mně dávaj! ňákejch sto litrů za rok. Co to je? To jsem venku dostával vod domácích za každěj zápas, bokem. Stačilo jenom přehlídnout dva tři šlapáky v malým vápně. A tady? Tady z tý almužny eště platím daně! Pravda, taky se můžu pást, žejo? Jenže teď maj všude anglickej trávník, nakrátko stříženej, vo píci je holt nouze... Ále – dobře mně tak, starýmu volovi. Dybych ty prezenty dával na termínovaný vklady, moh jsem bejt už za vodou. *(Hvízdne.)* Jenže to ty né, Jarouši! Samá děvka a chlast tek proudem... Kurva!

F – SUDÍ PIRKL JE DÉMON

(Opět venkovské hřiště. Poločas. Opět devět sosen čeká na hvízd.)

FERO ŠIPOŠ: Čudná robota s tým Pirklom. Ako v čakárni u zubára.

KOTAS: Píská sice z kruhu, ale líp než některý rozhodčí, který běhají.

CIMBURA: Já ho mám radši než toho mrňavýho Herbeho. Loni dostal v Rokytnici balónem do kebuly, skácel se a půl hodiny sme ho křísili.

PRAŽÁK: Dyž se probral, tak to chtěl kontumovat. „Já sem

zvyklej na leccos," hulákal. „Často mě házejí i do potoků, ale tohle jsem si nezasloužil.“

FERO ŠIPOŠ: Hovoriš ako farár. Cimbura! Chod' za tým Pirklom, či zasa nechrápe.

(Cimbura odejde.)

KOTAS: Nejhuř píská Joska Vilímek, ten vopravář bojlerů. Von se jenom furt směje, najednou tasí červenou a seš ve sprchách.

PRAŽÁK: Dyž se ho zeptáš, proč tě vyloučil, řekne: „Tos musel něco provést. Hele, štamprdle jste mně nedali, kosa tady je a dyž nikoho nevyloučím, tak není žádná sranda.“

FERO ŠIPOŠ: Ty, Zadroba, chod' za tým kokotom Cimbuirom, voľaako sa tam s Pirklom usalašil...

REŽISÉR: Vy někdo někde vidíte Zadrobu?

PŘEDSTAVITEL KOTASE: Máš jen dvě trika, rejžo, tak si voblíkní zas třetí, dyk vo nic nejde.

REŽISÉR: Za dobrotu na žebrotu. To mám za to, že jsem průměrného gólmana Zadrobu chtěl nezištně učinit slavným. Do třetího trika mě znova nedostanete, ignoranti. *(k představiteli Kotase) Pane /vysloví příjmení představitele Kotase/ – chvíli to Zadrobovo triko animujte...stejně se vždycky vožral první. (Představitel Kotase se neochotně chápe ramínka s trikem Zadroby.)* A jeho repliky za trest škrtám, já na to nemám nervy!

FERO ŠIPOŠ: A teraz taktické pokyny. Kačena a Vorel – budete vpředu dávat góly. Ostatní viete, čo máte robiť. A ty, Džezik, konečne urobíš kľučku tomu pravému bekovi. Ten bek mal včera hašiš a pozri sa, dnes si s tebu robí, čo chce.

(Cimbura se vrací.)

CIMBURA: Chlapi, nelžu. Pirkli leží na gauči, balón v náručí tak, jak ho vodnes – a zase chrápe. A nešel vzbudit. Já mu do votevřený držky nalil myslivce – už je na nohou.

FERO ŠIPOŠ: Dýchni na mňa! *(Cimbura dýchne.)* Šmarjájózef, taký puch! Ty si chlastal s Pirklom! To nevieš, somár, že futbalista, ktorý chlašče, si kope leda tak hrob?

DŽEZIK: Jenže vono zároveň platí, že kdo nechlastá, ten se nevykope.

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, len sa pozrite na Džezika. Máme kapitána filozófa. Ty máš obrovské šťastie, Džezik, že sa Pirkli už kláti!

(Vyběhnou; Jarouš hvízdne. CIMBURA SE ZAŠIJE!)

JAROUŠ: Vono je to těžký, bejt najednou bez fotbalu. To je lepčí rovnou skočit pod vlak, než bejt bez kopaný. Mně už je v podstatě jedno, kdo vyhraje. Já potřebuju cejtít smrad

chlapskýho potu a vůni koženejch kopaček a připálenejch buřtů a zvětralýho piva...

G – TROJCHLAPOVÁ KLOUŽE DO HRDEL

(A znovu pondělí v Panském domě. Vyslanci se vrací od hokynáře Netíka, obtěžkáni. První litrovka hruškovice zeje prázdnotou, jeden z donesených murfatlárů je již poloviční.)

FERO ŠIPOŠ: Len desať litrov murfatlárov? Za toľko flaší?

REŽISÉR: No jasně, teď tady má bejt Kačena. Táhle je prázdný triko. Kde je Kačena?!

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: Kačena má zaracha. Dočutal i dohrál.

REŽISÉR: Ruším náповědu! Dašková!!!

(Vejde Dašková s textem.)

REŽISÉR: Dašková, znáš text?

DAŠKOVÁ: Komplet. I pozpátku.

REŽISÉR: Tady máš triko, seš Kačena.

PŘEDSTAVITEL KOTASE: A nebude to dvojsmyslný?

FERO ŠIPOŠ: Kombajn, donies hruškovicu! *(Kombajn vykoná pokyn.)* A teraz taktické pokyny. *(Průběžně rozlévá láhev do decáků.)* Pivo si platí každý sám u Kombajna. Murfatláre máte od Francúzov. Murfatláre sú len taká malinovka na zapíjanie hruškovice. Tú máte od Ferka, vášho trénera. *(Pozdvihne číše, hlasitě nadšení, přípítek.)* A teraz, chlapci...

(Ozve se rána, Džezik se zřítí pod stůl, vytuhne.)

JAROUŠ: *(Hvízdne, přiskočí, tasí červenou kartu.)* Pane Hampl! Filmovat se chodí na Barrandov.

FERO ŠIPOŠ: Nedvíhajte Džezika. Nehaj byť, kým uzraje. Vraavel som, že hruškovica je trojchlapová, varúval som? Ale Džezik už slopal murfatláre, tak tuná leží. *(Huláká.)* Tam za čarou v zámezí...

OSTATNÍ: Tam za čarou v zámezí...

FERO ŠIPOŠ: ...je úplně aut.

OSTATNÍ: ...je úplně aut.

FERO ŠIPOŠ: Tam za čarou v zámezí...

OSTATNÍ: ...knock out!

FERO ŠIPOŠ: A teraz, chlapci, na čo pijeme? Preventívne. Lebo o týždeň odchádzame na prestížny seniórsky turnaj do Topolčan, mojho rodného mesta. *(Velké nadšení.)* Pijeme

preto, abyste nemali abstinenčné príznaky. Lebo od zajtra povolujem už len tesavelu. V Topoľčanoch budú manšafy z Rakúska, Poľska, Maďarska... a baby sú v Topoľčanoch prítulne a každá má najmenej trojky! (*Velké nadšení.*) Pamätajte, treba dakde vystrachat' dvoch chlapov. Chcem snád' veľa?

REŽISÉR: Pánové, a chci snad já od vás nějaký milosti? Herec /*vysloví příjmení představitele Džezika*/, vstávat! Džezika jsi vodehrál jakžtakž, máš za vodměnu dvojroli.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: Ale já tady mám ležet jako lazar až do konce.

REŽISÉR: Divák není blbej, sundáš triko a hned divák ví, že tam pořád leží vožralej Džezik.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: A koho mám hrát? Dyť neznám text.

REŽISÉR: Nenápadně se přitočíš ke mně a nahlídneš. Vorla hraješ. To nevidíš plandat jeho triko? A už mě prosímtě nesor, víš, jakej hic mně je ve dvouch trikách, kreténe? (*Převléká se na Slámu.*)

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: (*Voblíká Vorlovo triko, od té chvíle je režisérovým stínem.*)

PRAŽÁK: Dneska Džezika neponesu ani náhodou. Minule sem ho dovlek domů a ta jeho Marie Stuartovna na mě jécěla: „Já ti dám, svináku, lízt mně sem za cérrou!“

FERO ŠIPOŠ: O štvrtej otváram vo sberni. Hodíme Džezika na staré hadry, keď ich poblíje, budú aspoň ťažšie.

REŽISÉR: Hele, /*vysloví příjmení představitele Džezika*/, co mě furt šmíruješ za prdelí jak teplej?

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: Dyťs říkal: Nahlížej, /*vysloví své příjmení zdrobněle*/, hraješ Vorla... tak nahlížím, a Vorel tam nic nemá.

REŽISÉR: Zatím. Ale fyzicky hraješ furt. Až ti bude dlouhá chvíle, zakrákej, zamávej křídla a vykřikni: Jsem Vorel!

FERO ŠIPOŠ: (*Sleze z trůnu do arénky.*) Kombajn, podaj loptu.

KOMBAJN: Sotva stačím točit. To už tady jednou bylo, vod tý doby sme bez zrcadel.

FERO ŠIPOŠ: Nepičuj, Kombajn. Podaj aspoň gumovú.

KOMBAJN: Puč si vod Jarouše. Má fifáckej, origoš.

FERO ŠIPOŠ: Loptu Jarouš nepožičá ani mne. A ja, chlapci, rozumiem. Veď táto lopta pamätá víťazstvo moskovského Dynama, kokoti. A Jarouš bol vtedy pán hlavný! Ani ja by som takú loptu nepožičal.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: (*Zakráká.*) Jsem Vorel.

REŽISÉR: Kokot seš a ne Vorel. Už tady máš dávno repliku.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: (*Vrhá se k textu, čte Vorlovu repliku.*) Fero, čoveče, ty máš ránu skoro jako já.

PRAŽÁK: Hoši, to já si dal málem vlastence, dyž sem kopal v Týništi penaltu. Já to napral do břevna, brána se třásla eště dvacet minut, meruna se vodrazila až k naší bráně a Zadroba jenom zázrakem vyškráb!

KOTAS: (*Odklízí ramínko z brány opět na zem.*) Nekecá. Konečkama prstů, eště ted' Zadrobu štípou.

FERO ŠIPOŠ: (*Opět na trůnu.*) Chlapci, nechválte sa tolko, keď možem ohovárať Džezika. Padol prvý, nech to schytá.

PRAŽÁK: (*Animuje Džezikův dres, na ramínku.*) Já idiot jednou našel zbouranýho Džezika ležet na rabátkách mezi čajovejma růžema. Tak sem si ho, blbec, naložil na hřbet, ale nějak mě nasral, tak s ním fláknu na lavičku. Schovám se za roh – a ejhle! Za třicet vteřin se Džezik rozhlídne – a už si to šněruje domů po svejch. To mě podpálilo – tak to teda ne, ty hajzlíku! Doběhnu ho, von zase vytuhnul, tak sem ho vopřel vo zeď, že mu ji natáhnu, nápráh, rána... Ta svině, jak byla nalitá, se skácela dřív, než sem bouch – já prásknul do zdi a zlomil si ruku!

KOTAS: Džezik má vobrovskej talent. Von kolikrát jenom stojí na půlce, jak je vožralej, ale rozdává pasy, který maj voči.

DAŠKOVÁ jako KAČENA: Mně nahrál na tolik gólů, že se to nedá spočítat.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: (*Zakráká.*) Jsem Vorel.

KOMBAJN: (*Zdvihne papír u Džezikova dresu.*) Pánové, ten Džezik je nejen talentovanej, ale i vochotnej. (*Čte nahlas.*) Ješinová – deset deka vlašáku a žlutá limča, Babůrková – dva loupáky... To si poslaly pro svačinu toho pravýho.

FERO ŠIPOŠ: Olovrant je v riti. Babizne držia hladovku. Podaktorím nezaškodí, almarám.

H – HYMNA, TOŽ RODINNÉ STŘÍBRO

VŠICHNI:

Kdykoli se blíží neděle
Kostelečtí bílí andělé
Vyběhnou na hřiště lán
A každý z nich je míče pán

My jsme ti kopáči kostelecký
Nesečtem do smrti góly všecky
Šijem do šibeníc
A nenastoupěj víc
Ti kdo se námi měřit chtěj
Nám je vždy hej, hej, hej!

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, podali ste veľký výkon. A veľký výkon,

velký štamprdlata! Kombajn, donies flašu. *(Naleje ostatním; zdvihne pohárek.)* Tož, chlapci, aby sme sa nezachladili!

(Všichni do sebe kopnou štamprlata. Dašková coby Kačena se zřítí pod stůl; Jarouš hvízdne, s grifem tasí červenou.)

VŠICHNI: Tam za čarou v zámezí... *(Zpívají celý popěvek.)*

FERO ŠIPOŠ: Nehaj byt! Nedvíhaj! Kým sa prospí, bude jura. A teraz možme ohovárať troch.

DAŠKOVÁ: Už můžu jít zase napovídat?

REŽISÉR: Ani náhodou! Nech tam Kačenu, teda jeho triko – máš dvojroli. *(Hodí po ní triko s kapitánskou páskou.)* Budeš kapitán TéJé Ředice. Vostatní dvacet minut pauza, zmizte mi z očí, třeba do bufetu! *(Úprk osazenstva; Dašková svlékne triko Kačeny, zůstane v podprsence.)* Hele, Dašková, stop! Já tu scénu v Ředicích asi škrtnu... vona ti je vod toho autora tak blbě napsaná, že je vlastně nehratelná. Poslouchej. Hřištěátko v Ředicích, milo pohledět, poločas, koldokola lány vzrostlé kukuřice. To je magor, ten autor. Jak mám narvat do divadla lány kukuřice?!

DAŠKOVÁ: Neměla bych se už voblíct?

REŽISÉR: Neuspěchej to, Dašková. Nech tomu volnej průběh. Hele, ty krkolomný dialogy! Cimbura: „Už dostáváte na prdel 2:0.“ Kapitán Ředic: „Počkejte, grázlové, vod půlky nastoupí Franta, ten vám vytře zrak.“ Kotas: „To je ten vidlák, co ted' seskočil z valníku?“ Kapitán Ředic: „Drž tlamu, hajzle.“

DAŠKOVÁ: Takhle vulgárně? To já bych nemohla.

REŽISÉR: No že jo? Ale ted' teprvá přijde hlína! Franta: Přiběhne. „Sorry, já ty krávy musel nakrmit.“ Kotas: „To seš hodnej, že sis sundal aspoň gumáky. Eště tě měli vysprejovat.“ Franta: „Počkej, až to černej pískne. Já tě vysprejuju, že tě nepoznaj ani příbuzný, buzerante.“

DAŠKOVÁ: Co je to – buzerante?

REŽISÉR: Hele, Dašková, neprovokuj, ano! Já jsem bisexuál, docela se mně líbíš. *(Svlékne se do půl těla.)* Jestli chceš, můžeš mě masírovat.

(Dašková ho masíruje, průběžně stále brutálněji.)

REŽISÉR: Sudí zahájí druhý poločas; Franta záludně sejme Kotase a ještě mu šlápne do rozkroku; píšťalka mlčí. Džezik: „Dyť nám ten dobytek sundal chlapa a eště mu rozmačkal koule!“ Nic, hra pokračuje; Džezik se rozbíhá za Frantou a bodlem ho kope do zadku... Auvejs, Dašková, ty ses nějak rozjela!

(Dašková ho masíruje kopačkou.)

REŽISÉR: Franta: Nechá balón balónem, prchá za Džezikem a ječí. „Ty hajzle, počkej, až tě chytím, já tě zabiju!“ Džezik

opouští hřiště, skočí do kukuřice, Franta za ním, je pouze vidět, jak se ohýbají stvoly a létají klasy, sudí hvízdá jak lokomotiva... Kotas: Vstává, drží se za rozkrok. „Mladost radost.“ No uznej, Dašková, to se nedá hrát. Vobleč se, já to škrtnu.

DAŠKOVÁ: *(Obléká se.)* Pane režisére, neměla bych svolat ansámbli?

REŽISÉR: Já kretén! Já na premiéru pozval autora. Dyť mě vymiškuje, Dašková!

DAŠKOVÁ: Třeba mu do toho něco vlez. Tyhlencty autoři jsou na roztrhání.

REŽISÉR: *(Drží se za hlavu; hystericky.)* Odchod, Dašková. A ne že to vyslepičíš. *(Dašková odejde.)* Taková vostuda. Žalovat mě bude, autor. Esi přijede. Polovinu jsme škrtli, polovinu zprznili... Premiéra za dveřma – a mně chybí deset herců! To nejdřív sliběj zlatý doly, dvakrát se mihnou na zkoušce a pak ... pak jim ty jejich fúrie daj domácí vězení, přikurtujou je k postelím a marš! Tady máš soupeřovu bránu – a bez vobranců. Sem dávej góly! *(Ansámbli se trousí na jeviště.)* Soubore, trochu to skočíme, vynecháme písmeno chá a í. *(Převléká se na Slámu.)* Balda, ty seš už dávno pod stolem *(Mrští Baldovo triko.)*

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, naša lavička náhradníkův je prázdná!

KOTAS: To by Jarda Vaněk nedopustil, i kdyby měl bosky chodit.

FERO ŠIPOŠ: Pozrite sa, chlapci, na Kotas! Teraz je chytrý. Ale kým mu pekne hovorím, Kotas, sleduj toho Gazelu, má taký dlhý krok, trebárs z neho urobíme futbalistu...

KOTAS: Já ho sledoval, Ferko.

FERO ŠIPOŠ: No a čo? Bude to dobrý krídelný útočník?

KOTAS: Gazelu nebrat. Tuhle sem ho špízoval, hodinu souložil na koksu u hřbitova, ani kytaru si ze zad nesundal...

FERO ŠIPOŠ: No a čo?

KOTAS: Byl strašně nešikovnej, baba mu po tom koksu ujížděla dolů...

FERO ŠIPOŠ: No a čo?

KOTAS: Rovnou z toho koksu přived tu couru domů a řek mámě: „Budu se ženit.“

(Režisér se převlíká na Slámu.)

FERO ŠIPOŠ: A čo na to mama?

KOTAS: „To sis teda nasral do bot.“

FERO ŠIPOŠ: Tak vidíš, Gazela je náš!

KOTAS: Fero, není. Von má, Fero, okuliare jako dna vod jogurtu.

FERO ŠIPOŠ: Ech, si ty ale cicina májová, Kotas. Kombajn, v lednici sú dva metre točenej salámy.

KOMBAJN: *(Přinese elektrikářské husí krky.)* Točeňák už někdo sežral.

FERO ŠIPOŠ: Jebem ťa, Kombajn. Drž tie husacie krky poriadne. Virbl! *(Bubnuje na stoly.)* Teraz!

REŽISÉR: A nic! Jak je to možný? *(Zmizí v kuchyni, po chvíli se vrací.)* Včera mně ta krůta Ilona slíbila, že to vodehraje! Litř jsem do ní investoval.

FERO ŠIPOŠ: Virbl! *(Bubnuje.)* Démonická Júlia zápasí s krajtou!

REŽISÉR: */vysloví příjmení představitele Džezika/,* svlíkej se. Máš zase dvojroli.

PŘEDSTAVITEL DŽEZIKA: *(Svlékne se, vlezte do husích krků, zařve.)* Dyť je to ledový!

FERO ŠIPOŠ: Hadia žena Júlia. Bohužiaľ, cestou ku nám jej utiekla oblúbená krajta tygrovitá. Dobré, čo? Keď budete triezvi, o chvíľu nám možno ukáže aj cecky. Je to profesionálna striptérka.

KOMBAJN: Takový kozy mám taky. Možná větší.

(Všichni opustí jeviště, pouze společensky unavený Jarouš visí v síti.)

JAROUŠ: *(Hvízdne.)* Je to jasný jak facka. Životospráva je ve fotbale na prvním místě! Životospráva – a pak hned tahlencta sexuální zdrženlivost. Vono dyž je chlap na place vožralej a eště byl v noci za děvkama, to už je taková koncentrace, že se proti němu nedá hrát ani pískat. To má pak tak nevyzpytatelnou kličku, že vobehraje všechny beky a zeptá se gólmana, kam to chce. *(Hvízdne.)* Kolikrát vostává rozum stát i sudímu. Jednou se spráskali Sláma, Vorel a Kotas a voka nezamhouřili, přišli rovnou vod děvek k autobusu. Vorel se voblík omylem do soupeřova dresu, tak šel z placu první. Sláma hrál naboso, poněvadž zašantročil kopačky a Kotas vodkopával z malýho vápna nejvejš k velkýmu a dycky upad... No, já to zkrátím, vyhráli celej turnaj Vítěznýho února, dostali vobrovskej pohár. Džezik v něm pak míchal pro celej manšaft šampaňský s kořalkou. Štětkou na čištění hajzlů. *(Hvízdne.)* Furt lepší než kdyby to míchal pindourem!

REŽISÉR: *(Poplácává představitele Jarouše.)* Stop! Teda chlapi, já zírám! Pane */vysloví příjmení představitele Jarouše/,* teď to šlapalo jak v Tel Avivu. To by autor mrkal, kdyby tady byl. Škrtáme písmeno el a em...

PRAŽÁK: Rejžo, to chceš škrtnout, jak jednatel oddílu Honzík Kaplan měl kouzelný razítko, tři baby na hotelu v Praze, jak do nich lil červený cinzano, baby už byly nahatý a tak zmáchaný,

že nemohly chodit... a jak Honzík dostal echo, že po něm dou, hodil razítko do Vltavy a nenápadně se motal nad ránem po Václaváku? A dyž ho sbírali, jak zpíval Svítá nad velkou louží?

REŽISÉR: Jasně že škrtám! Zpronevěra – to dneska není téma. Dem na vzlety!

N – VZLETY A PÁDY VORLA TATRANSKÉHO

REŽISÉR: */vysloví příjmení představitele Džezika/,* hod' tam to vorlí triko, Vorel je už dávno pod stolem.

REŽISÉR jako SLÁMA: Tak to já si hned беру slovo, poněvadž Vorla sem proslavil já. Von to byl dřív takovej bezvýznamnej kopáč, ale jednou sem ho pozval na mejdan a vod tý doby je slavnej. Před mejdanem se menoval Křižan, po mejdanu Vorel. Před mejdanem nelétavý červ, po mejdanu král nebes!

PRAŽÁK: Hoši, co sved Vorel, na to Copperfield nemá. Ve čtvrtým patře, tam Salám bydlel, si vobul křápy a jako že má dost a maže domů. Najednou se vyšvih na zábradlí, vyseknul parádní stojku... a převážil se do tý strašný černý třicetimetrový šachty. Rána – a ticho. Tak deme s chlapama po schodech sebrat, co z Vorla zbylo. Hledáme kusy mozku, játra a tak – jenže Vorel seděl jak mimino v kočárku a sladce dřímal. Teda – von ten kočárek už byl srovnanej se zemí, péra v prdeli, ale Vorel neměl ani škrábnutí!

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, Vorel mal štýl. Vtedy hral niečo medzi Amanziom a Di Stefanom. Teraz vam poviem históriu, ktorá je celkom neuveriteľná. To bolo pred dvadsiatimi rokmi. Moja stará odišla na dovolenku. A čo satanáš nechcel, na druhý deň sa tuná objavil tréner Černomorca z Odesy. A vraj – kolko chcem za Vorla. Celý týždeň ma v mojom dome prehováral – chlapci, Vorla som nepredal. Všade boli prázdne fľaše od stoličnej a keď odchádzal, vyviezol som ich na smetiak celý valník. Dva dni som upratúval dom, aby stará nič nespoznala. Od chlastu som sa klepal ako tkalcovský stav. Príde stará z dovolenky: „Čo sa trepeš do rytmu, ty si tuná s babami tančil?“ Hovorím: „Čo by som, veď mám len teba.“ „Že by si Parkinsona mal? Nie je to priskoro?“ A lietala po dome ako bosorka. No, našla. Ten odeský kokot zatvoril do chladničky balalajku!“

REŽISÉR jako SLÁMA: Baby přijdou na všecko. I kdybys čtrnáct dní gruntoval, Fero, a pak ten barák zapálil, tak to nepomůže.

FERO ŠIPOŠ: Zlaté časy, chalani, keď som bol na predĺženej vojne v Sabinove. Ja som bol pri peňazích ako gróf, lebo som predal na palivo henten bazmek, ženijný pontonový most. To sa vypíjalo! A nikto neprišiel na nič. Ale baby?

REŽISÉR jako SLÁMA: Já sem, pánové, možná slavnější než celej Vorel. Mě na jednom večírku v Ostravě nazvala zpěvačka Olmerová kokotem, a to si prej můžu gratulovat. A esi se mně to prej nelíbí, tak že jí můžu políbit prdel.

FERO ŠIPOŠ: A pobozkal si?

REŽISÉR jako SLÁMA: Nepobozkal.

REŽISÉR: Kam se zašil Cimbura?

(Cimbura přivrávorá ze zákulisí.)

FERO ŠIPOŠ: Pozrite sa, chlapci, tu na tieto mŕtvolky. Teraz by mali do roboty odísť, poctivo si odpichnúť, ale oni nevládnu. Pätnásť hodín, babizne čím skor prídu z fabrík, budú nás hľadať, budú vystrájať ako sane... Ženský mozg nikdy nepochopí, že tuná stratégiu tvoríme, že premýšľame, kde zobrať posily...

O – FERO HRAJE VABANK ANEB NOVÁ KREV

CIMBURA: Mě někdo napad.

FERO ŠIPOŠ: No vidíš, Cimbura, že to ide. Hovor!

CIMBURA: Ruda Kubíček. Má sice trochu platfus, ale je rychlej a ctižádostivej.

FERO ŠIPOŠ: Metál zaslúžiš, Cimbura! Ale treba nám dvoch. Platfus neplatfus.

PRAŽÁK: Co takhle Zajoch? Von je sice z Borohrádku, ale do kosteleckejch hospod přes les trefí. Ve čtyři bude sichr na Růžku.

FERO ŠIPOŠ: Kombajn! Šiestu fľašu. Teraz si chlapci zaslúžia poriadne lampy. A len čo vypijem, Karol Pražák s Cimbomom privedú tých dvoch somárov. *(Nalévá.)* Keď im povieme, že o niekoľko dní cestujú do Topolčan na medzinárodný turnaj za babami, som si istý, že sa im hlavy zakrútia. Tomu sa predsa nedá odolať! Na zdravie! *(Štrngnou si, kopnou štamprle do sebe; rána, Cimbura se zříti pod stůl; Jarouš vyskočí, tasí červenou.)* Tam za čarou v zámezí... Nehaj byť! Nedvíhajte Cimburu. Pro Kubíčka dojde len Karolko. Chod!

REŽISÉR: Pražák odvrávorá do ulic.

(Odkudsi se ozve potlesk, vejde Autor.)

AUTOR: Pane režisére, to tedy gratuluji předem. Já jsem si dovolil tak trochu inkognito...

REŽISÉR: *(Téměř v mdlobách.)* Vy jste... a? A... au?

(Všichni nábožně povstanou.)

AUTOR: Já vím, pozval jste mne na zítra, ale... jsem bohužel v Lipsku, mají tam premiéru moji Amatěři, tak jsem si na chvíli dovolil dnes... Já vím, pane režisére, text nic moc – ale vy jste ho uchopil skvěle. Skvěle! Sedím tu deset minut a bavím se královsky. Treba to převlékání trik, to je geniální nápad, pane režisére. Váš geniální nápad. A herci jak artikulují! Deset minut tady sedím a co vidím? Óda na fotbal. Míčová symfonie a svalnatá těla sportovců v kontrastu s bující korupcí, alkoholismem, kuplířstvím. Ano, pryč s kuplířstvím, na naše

stadiony ženy nepatří. Neboť žena, to je moloch. Moloch, který nám vypouští míče, krade vápno z lajnovaček a uřezává špunty na kopačkách! Některé kradou i rohové praporky! Jenže... *(Leze výš a výše.)* Jenže vám už z toho leze něco víc, přátelé. Něco, co já snad ani nenapsal. A tak to má být, přátelé. Vy jste povýšili autorovo sdělení již nyní o dvě patra. Neboť – chlastá-li trenér, chlastají i kapitáni průmyslu. Chlastá-li brankář, tím pádem naše společná svatyně, naše vlast, naše branka, je opuštěna a ohrožena. Jsem na vás hrdý a do Lipska, mezi německé kapitány průmyslu, se mi vůbec nechce. Zlomte si vaz, moji milí! *(Odejde.)*

REŽISÉR: Tak jste to slyšeli, panstvo. Geniální nápad... Ano, všechno zlé je pro něco dobrý! Ať si ty chcíplotiny zůstanou doma přikurtovaný k babám! Chlapi, my to vodehrajem třeba v pěti! Pauza! A všechny zvu do baru na panáka!

PŘESTÁVKA

(Zní hudební motiv z Charpentiera – intervize.)

P – KOMBAJNOVA VIZE PŘECHÁZÍ V INTERVIZI

(Zazní hudba: Knockin 'On Heaven 's Door – Klecandrova verze bez mezhry.)

KOMBAJN: *(Triumfálně vchází, ukazuje pohlednici; na stolku telefon.)* To není špatnej pocit. Pohled z Ameriky, na něm adresa: Kombajn, střední Evropa... nic víc, a vono to dojde. To musím bejt kurva v kurzu. Koule mně píše, že se dneska nemám hnout vod aparátu, že se z tý Ameriky chce se mnou na něčem dohodnout. Koule, teda jako Jarda Bartoš, přehazuje v tý Americe doláče vidlema, aby se mu nezapařily... *(Zvoní telefon, Kombajn se po něm vrhá.)* Koule? Nazdar internacionále! Tak vo co gou? Yes, Koule, yes. To budou mrkat, parchanti. Jasně že se kosteleckej fotbal znova vznese k výšinám... Jako že se Kombajn jmenuju, kosteleckej fotbal eště bude klepat na nebeskou bránu! Mluvíme, mluvíme! *(mimo)* Náká slepice nám do toho křandá... *(do telefonu)* To je trháč, Koule! Čoveče, Koule, máš na to prachy? Vod příští sezóny? Stoperčento, Koule. *(Rozpálí se.)* Dyš můžou hrát ligu v nákej Blšanech nebo Drnovicích, kde při zápase vedle hřiště vyvorávají řepu? Mluvíme, mluvíme! *(mimo)* Co asi děláme, krávo? Snášíme vejce? *(do telefonu)* Ty kluku americká, to víš, že mám. Kombajn má nápad jako bejk! Hele, Koule, já jsem prostej krčmář, ty zasejč nevíš, co s prachama...

(Fero a Kotas špízuju.)

Já? Jednoznačně Kollera! Toho potřebujem jak sůl! *(k Ferovi a Kotasovi; ten už rozložil šachy)* Kollera nechce. Že prej si na safari lidi můžou zajet do Dvora. *(do telefonu; tahá figurkama po šachovnici)* Džezika? Džezika bych v sestavě nechal, ten je furt mrštnej... Starej? Málo platný, ale má ligovej potenciál. Spartani se klepou už ted! Koho k němu? Poboráka, ten je běhavej... Cože, chcípák? *(k Ferovi a Kotasovi)* Tak Poborskej neprošel. *(do telefonu)* Jo tak to je jiná káva! Že už je zviklanej Baroš? Kde by bydlel? Přece u Bejly, to si bude pochvalovat, Baroš. Co s Pražákem? Koule, já bych se ho nezbavoval...

No jasně, na taktický střídání vod devadesátý minuty vejš... Uběhá to, Karel, v pohodě. Kolik? *(k Ferovi a Kotasovi)* Aby to neuběhal, za melouna měsíčně.

FERO ŠIPOŠ: V dolároch?

KOMBAJN: *(do telefonu)* Cimbura do vobrany? Koule, to bych byl zatraceně vopatrnej... Cimbura se už při tréninku zašívá do křoví a chlastá rum – a to v první lize asi nepude... Franta Macháček? Ten by nám byl teď dobrej, jenže toho nám Pepa Ďoubek prodal do Častolovic... Za pakatel – deset balónů, ještě ke všemu píchlejš a většinou šišatejš! Pořád mluvíme, imrvére! Vono to není slyšet? *(mimo)* Nána s nánou! Dycky mě úplně rozhodí! *(do telefonu)* Figu borovú? A sakra, už rozumím... *(k Ferovi a Kotasovi; zchvácen)* Chlapi, už je to tak, v záloze nastoupí Figo, Luis Figo! Koule už jedná v Miláně s Interem. *(do telefonu)* Koule, a kdepak chce bydlet, ten kluk portugalská? Tři masérky? Tak je to jasný, bydlí U Kapličky... *(k Ferovi a Kotasovi)* Tři masérky!

FERO ŠIPOŠ: Ja sa nečudujem. Treba uviesť takú horu svalov do provozu... Ty, Kombajn, spýtaj sa, kto bude tréner?

KOMBAJN: Ty, Koule, a kdo bude mansaft trénovať? Špatně slyším! Už je to dobrý... Trenérem bude... *(Mrští sluchátkem.)* Píča jedna! Prej to je na účet volanýho!

REŽISÉR: *(Vběhne ze zákulisí.)* Výtečně, pane /vysloví příjmení představitele Kombajna/, to byl koncert! Já snad ten ručník do ringu vopravdicky nehodím.

FERO ŠIPOŠ: Ja neviem, Kombajn, keď si myslíš do tej prvej ligy na Pepu Ďoubka, tak to je ozaj nebezpečný dedinský tréner. A do tých dedín sa mu darí odčerpávať dotácie za celý okres. Nikto nedostane nič, ale Pepa Ďoubek sa na okrese plazí pod stolom a hovorí: „Hřiště máme u lesa – a představte si, přátelé, že nám jeleni, svině jedny, trhají parohama sítě...“ Eště väčšie chujoviny tam hovorí – a topí sa v peňazích.

REŽISÉR: My to teď krapet vočešem, chlapi, skočíme celou část kvé – a bleskem na ženský. *(Převléká se na Slámu.)*

R – ŽENA JE STVOŘENÍ DEKORATIVNÍ

(Rozletí se dveře, vtrhne Blažena, od pohledu megera a satórie, v každé ruce tašku s nákupem; zkamení, pátrá pohledem.)

JAROUŠ: *(Hvízdne.)* Masér ze hřiště!

KOMBAJN: To je jak v Tenkrát na Západě. Ty něco chceš, Blaženo?

BLAŽENA: Kam se vodplazil ten můj?!

FERO ŠIPOŠ: A ktorý je teraz tvoj? Karol?

KOTAS: Tak toho sem tady neviděl léta.

REŽISÉR jako SLÁMA: Nechceš si, Blaženko, ty tašky položit na zem?

BLAŽENA: Nechci!

KOMBAJN: A proč, kopretino?

BLAŽENA: Protože pak bych měla volný ruce, a to bych se asi neudržela a rozflákala bych vám ty vaše vožralý držky.

FERO ŠIPOŠ: Čo tak reveš, Blažena? Pozri sa, tvoji priatelia, pan Hampl, Kačena, Balda, pan Vorel, pan Cimbura tuná zaslúžene relaxujú, a ty...

BLAŽENA: *(Ječí.)* A just budu řvát! A nechtějte mě nasrat, nohy mám volný.

JAROUŠ: *(Dvakrát hvízdne.)* Masér ze hřiště!

KOMBAJN: Já snad pudu radši narazit. *(Mizí.)*

KOTAS: Blaženo, ty máš určitě plný tašky lahváčů pro toho svýho vejpitku.

BLAŽENA: Já sem vobyčejná, snad trochu pohledná a inteligentní ženská.

REŽISÉR jako SLÁMA: Jak myslíš, Blaženo.

BLAŽENA: Tak mně, vy idioti vychlastaný, vysvětlete, proč toho čutání do tý pitomý meruny nenecháte třeba ve třicíti?

KOTAS: Dybysme ti, holka, z každý kabely vzali jedno, tak se ti uleví. Nebudeš to mít tak těžký.

BLAŽENA: *(Hysterčí.)* Já to mám strašně těžký!

REŽISÉR jako SLÁMA: *(Blíží se k taškám.)* Takže souhlasíš?

BLAŽENA: *(Kopne ho.)* Dyť Karlovi je už přes padesát! A furt hraje náký mistráky. Prej za starý pány. Vy snad budete čutat i na krchově!

FERO ŠIPOŠ: Áno, dievča. My budeme hrať i na cintoríne. Lebo futbal je naše poslanie a Pán Boh nás pre futbal aj stvoril.

BLAŽENA: Takovýho lomenýho. Tím pitomým fotbalem maskujete svůj alkoholismus! Chlastáte kolektivně a kolektivně chodíte za děvkama a říkáte tomu sport!

(Z kuchyně vyleze Júlia jen v kalhotkách, vyhupsne na stůl a začne si je zdlouhavě sundávat.)

JAROUŠ: *(Hvízdne a tasí žlutou kartu.)* Výstrojní nekázeň! Svévolné svlékání dresu!

JÚLIA: Fero, nedá se nic dělat. Mně jede za hodinu vlak. *(Odkopne kalhotky, dvakrát se otočí kolem osy.)* Tak, viděli jste všechno, dostanu pětikilo a nazdar.

(Rána. Blaženě vypadnou tašky, jde do kolen.)

BLAŽENA: Esi já mám tohle zapotřebí. (Vyndá si lahvičku, otevře o druhý, pije.) Ať se ta čuba aspoň ustrojí!

JÚLIA: Neustrojí. Až dostane pětikilo.

FERO ŠIPOŠ: Blaženka, požičaj nám.

BLAŽENA: (Stále klečí a pije.) Ják – požičaj? Já se nemůžu ani na nohy postavit, jak sem zhnusená. A ještě bych měla za tuhle hrůzu platit?

KOTAS: Vidiš, Blaženo. Ty aspoň klečíš. Ale těchhle pět džentlmenů bylo zhnuseno tak, že spadli pod stůl.

KOMBAJN: (Vrací se.) Tak je narážino. A tady, jak tak koukám, taky.

BLAŽENA: Dyť se, chlapi, na to vyžle podívejte. Dyť vy ste úplně ztratili soudnost. Pět kilo za tohle? To jako dybyste si zaplatili velkořím a čuměli v kině na holý plátno!

REŽISÉR jako SLÁMA: Blaženo, tak se nezlob. My jenom máme strach, že ty čúze vopravdu foukne vlak.

BLAŽENA: Jéžišmarjá! Jen to ne. Fero, pocem. Já sem z toho celá vopocená. (Fero přiskočí.) Hledej přece! V některý tý tašce. (Otvírá si druhý lahvičku.) A dej tý vobludě půl kila diškréci, jen ať se proboha nevrací.

FERO ŠIPOŠ: (Drží již bankovky v rukou.) Vďaka, Blaženka.

BLAŽENA: Příště ty prachy dejte rovnou na charitu, beztak utekla z azyláku. To se vám tady radši svlíknu sama, když už bez toho nemůžete bejt.

JAROUŠ: (Hvízdne.) Zastrášování soupeřel!

BLAŽENA: A zadara!

JÚLIA: Tak u toho bych vopravdu nechtěla bejt. Ani za zlatý prase. (Strojí se, čapne honorář.)

FERO ŠIPOŠ: Vďaka, Júlinka. Bozkávam.

JÚLIA: Bozkaj si tuhle ropuchu. Třeba je zakletá a promění se ti v paviána.

BLAŽENA: Eště že tady není můj Karel. Von by se, chudák, zhroutil, dyby musel vejrat na tohle nedochůdce. A eště za mý prachy!

FERO ŠIPOŠ: Peniaze budú, Blaženka, my nebudeme.

BLAŽENA: Karel je chválabohu zvyklej na staročeskou kvalitu, dyž je za co držet. Eště že ji neviděl! Dyť von by se mně budil nočním děsem.

JÚLIA: (Je již komplet oblečená.) Těbůh, řepáci. A tuhle krávu si

dejte zarámovat. Ta se vám povedla. (Vysublimuje.)

S – ŘETĚZOVÉ PÁDY

BLAŽENA: Já sem, kluci, z tý nány celá vykolejená. Nějaká vzpruha by tam nebyla?

FERO ŠIPOŠ: Do paroma, sme my to ale hostitelia. Kombajn!

KOMBAJN: Sedmou?

FERO ŠIPOŠ: Si ty ale kokot, Kombajn. Akú siedmu? Zbytočne strašiš Blaženku. Siedmu nehaj byť. Predposlednú dones. (Kombajn donese láhev, Fero nalévá decáky.)

REŽISÉR jako SLÁMA: Tahle hruškovice, Blaženo, ta má voltů, že s tebou může i švihnout.

BLAŽENA: Mě jen tak něco neporazí, hošánku.

FERO ŠIPOŠ: Priatelia, aby sme sa nezachladili! Na zdravie! (Štrngnou si, kopnou do sebe štamprli; rána, Blažena se skácí; další rána, Režisér coby Sláma se zřítí na Blaženu.)

JAROUŠ: (Hvízdne.) Faul zezadu! (Tasí červenou kartu.)

FERO ŠIPOŠ: Tam za čarou v zámezí... Nehaj byť! Nedvíhajte ich. Keď sa prospia, budú ako lastovičky. Salám padol. To už nie je ten Salám ako kedysi. Možete ho ohovárať, zaslúži si.

KOMBAJN: Čoveče, Jarouši, ty nás za chvíli vykostíš všechny.

REŽISÉR: (Vysouká se ze Slámovy triky, rozprostře ho po Blaženě.) Konečně svoboden. Konečně se mohu věnovat opravdové režii.

KOTAS: Jeli sme na Rudou hvězdu do Hradce a Salám už v autobuse motivuje manšaft: „Chlapi, Rudá hvězda, to sou samý policajti a estébáci, dem do toho natvrdo, hlavou do šprajcu!“ Šedesátá minuta, pořád nula nula, Salám dává malou domů a Zadroba si ani nešáh. Rudá hvězda vede jedna nula a doktor Šonka říká: „Sláma, tak ty seš u tajnejch, ty hajzle?“ A byl tak nasranej, že dal dva flastry a vobrátil výsledek.

REŽISÉR: Pane /vysloví příjmení představitele Kotase/, až budete mít pokdy, zajděte si na logopedii k magistře Sahulové.

FERO ŠIPOŠ: Je dobré na začiatku zápasu poslať brankárovi niekoľko malých domov. Aby sa zahrial, aby získal sebadoveru.

KOTAS: Přesně to já dělám, Fero. Tuhle jsem chtěl zvednout sebedůvěru Jedličkovi, dávám malou domů do vinglu, Jedla horko těžko vyškráb a do konce zápasu měl zimnici.

REŽISÉR: Tak platí, ano? Magistra Sahulová.

FERO ŠIPOŠ: Pozrite sa, chlapi, všetko zlé pre niečo dobré. Ako nás ubýva, zostáva viacej hruškovice. Dáme si z tej istej

fľaše repete! *(Naleje tři decáky po okraj.)*

KOMBAJN: *(Již třímá pohár.)* Tomu se říká meniskus vypuklý.

FERO ŠIPOŠ: Vypuklý nevypuklý, na zdravie! *(Štrngnou si, kopnou do sebe štamprli; rána, Kombajn se zhroutí.)* Tam za čarou v zámezí... Nehaj byť! Nedvíhaj Kombajna, sami si načapujeme. *(Zarazí Jarouše.)* Nevylučuj Kombajna, Jarouš. Nebol v základnej zostave.

REŽISÉR: Chlapci, skáčeme téčko, artikulujte, artikulujte!

U – TRENÉR, TO JE STRATÉG, PEDAGOG A DIPLOMAT!

FERO ŠIPOŠ: Vieš, Kotas, tréner musí byť stratég, ale predovšetkým pedagóg.

KOTAS: A to ty seš, Fero. A taky diplomat seš.

FERO ŠIPOŠ: Taký minister zahraničných vecí, to je nič. Ja musím mať iného fištróna!

KOTAS: Na tebe nikdo nemá, Fero. Ty keď se rozhodneš prodat zápas, tak to nikdo nepozná.

FERO ŠIPOŠ: Predať zápas, to je kumšt. Vo Lhote to bolo raz napínavé. Z dôvodov konšpirácie som to hovoril len tebe a ešte to vedel náš brankár, Jožo Pech.

KOTAS: Penaltu jsem vyrobil vzorně, né? A Joska tomu Lhoťákovi, co ji měl kopat, voslí: „Kopni to doleva, já skočím doprava.“ Vidlák nevěřil a just pálil doprava, takže napálil do Josky, kretén. Já hned na to v zoufalství sejmul v malým vápně dalšího Lhoťáka a voddech sem si – další penalta.

FERO ŠIPOŠ: Kričím na Joža v branke: „Nič nehovor, stoj ako stĺp vprostred!“ A vidlák to napálil do žrde. Čo potom ja môžem robiť? Dostal si instrukciu dať vlastenca.

KOTAS: *(Kopne do brány.)* Dyž je tým sehranej, dá se prohrát všude.

PRAŽÁK: *(Buší na vrata.)* Tady je to jak po chemickým útoku. Stará mě nehledala?

FERO ŠIPOŠ: Kotas, Karol sa dačo pýta.

KOTAS: *(Jde mu otevřít.)* Karle, čoveče, víš, na co sem si vzpomněl?

PRAŽÁK: Tak hledala nebo nehledala?

KOTAS: Jak tě v Trnově nasral sudí, dyž si vymyslel penaltu.

PRAŽÁK: Takže hledala.

KOTAS: A tys hned po rozběhu z kruhu naběh zprava, dals gól, prorvals síť a říkáš rozhodčímu: „A ještě jednou mě naser a udělám to zas!“

PRAŽÁK: Kdo mně teď zaručí, že se sem nevrátí, hysterka.

FERO ŠIPOŠ: Ja. Karol, stopercentne sa nevráti. Ako že sa Fero Šipoš volám.

(Bušení na vrata, Kotas nahlíží.)

KOTAS: Bejla. Litinový kamna přivez.

FERO ŠIPOŠ: *(Huláká.)* Litinu do odvolania nevykupujeme. Športu zdar! Kotas, pripíš na tu Kombajnovu cedulu SANITÁRNÍ DEN toto: PLATÍ AJ PRE SBERŇU ODPADOVÝCH SUROVÍN. Lebo to sa nedá. Spoluobčania sú dnes tak aktívni, že by za chvíľu bager priviezli! Chlapci, nemali by nás, vrcholových trénerov, nútiť, abychom robili vedlejšáky. Videli ste sami, ako je to vyčerpávajúce. Veď sa nedá pri takejto trojfázovej robote ani poriadne trénuvať! Karol, v pivnici na schodíku stojí ako princezná...osma fľaša! *(Pražák donese láhev, Fero nalévá pět decáků.)* Chlapci, aby sme sa nezachladili! Na Topolčany! *(Štrngnou si, kopnou do sebe štamprli; rána, Kotas se zřítí pod stůl; Jarouš hvízdne, tasí červenou.)* Tam za čarou v zámezí... Nehaj byť! Nedvíhajte Kotasa. Kým sa prospí, bude jura.

REŽISÉR: Pane /vysloví příjmení představitele Kotase/, nechte tam to triko, skáčemé vé a dvojité vé... hrajete Zajocha.

VORLÍK: Takhle do půl těla?

X – LAPÁNÍ PTÁČKŮ ANEB ČIŽBA

FERO ŠIPOŠ: Pol fľaše sme ustrážili, chlapci, kým príde Kubíček. Pán Zajoch, prečo s nami nechcete hrať? Pozrite sa predsa. Kolektív tuná máme dobrý, chalani sú veselí, spoločenský, páčilo by sa vám u nás.

KOTAS jako ZAJOCH: Pěkný to tady je.

FERO ŠIPOŠ: No tak vidíte, pán Zajoch. A vraj ste bohovsky rýchly. Kedy ste začli s futbalom?

KOTAS jako ZAJOCH: Poprvé to nebylo nejšťastnější. To mě vzal na fotbal fotr, já zařval góol, von mně dal facku a syčí: „Drž hubu, idiote, víckrát tě na fotbal nevemu!“ Von totiž skóroval soupeř.

FERO ŠIPOŠ: Hádám, že ste veselá kopa. Vyzerá to na vzájomné sympatie.

PRAŽÁK: Zajoch, piješ tesavelu?

KOTAS jako ZAJOCH: Co to je?

(Bušení na vrata.)

FERO ŠIPOŠ: Karolko, chod' otvoriť Kubíčkovi. Ale keď to sú spoluobčania, nevpúšťaj ich dnu!

PRAŽÁK: *(Vrátí se jakoby s Kubíčkem.)* Spoluobčany sem

vyprovodil svinským krokom, vchod je zatarasenej približne dvema vagónama šrotu a sme zaplatpámbu vodříznutý vod světa. Sem se moje stará neprořeže ani autogenem, vaúúú! Kubíčka sem protáh voknem vod hajzlu, nazdar Rudo.

REŽISÉR: Dyť tady není!

PRAŽÁK: To vidím taky.

REŽISÉR: Pane /vysloví příjmení představitele Kombajna/! Pane /vysloví příjmení představitele Kombajna/! (Vrazí mu text.) Rozhlížejte se, hrajete Kubíčka. (Nasadí mu čelenku.)

KOMBAJN jako KUBÍČEK: (Rozhlíží se.) Copak vo to, viděl sem už leccos.

FERO ŠIPOŠ: Pán Kubíček, páči sa vám tu, hej?

KOMBAJN jako KUBÍČEK: Takové pitoreskní to je.

FERO ŠIPOŠ: A chlapci, na čo by sme to pretiahovali. (Nalévá decáky poslední hruškovice.) Pán Zajoch, vy ste, tuším, Tono? Tono a Rudo, pekne to zní. Celkom hudobne. Chlapci, aby sme sa nezachladili! Na potykanie. A na to, že už sme konečne všeci. (Štrngnou si, kopnou do sebe štamprlata; rána, Pražák se zřítí pod stůl; Jarouš hvízdne, tasí červenou.) Tam za čarou v zámezí... Nehaj byť! Nedvíhajte Karola. Chlapci, teraz na lámanie chlieba dojde. Pozrite sa. Už dlho, strašne dlho ste v mojom hľadáči. A chlapci, Fero Šipoš má nos, intuiciu! A tá intuícia vo mne mi našepkáva, že z vás dvoch budú slávni futbalisti!

KOTAS jako ZAJOCH: Pane Šipoš, nám už je ale voběma padesát.

FERO ŠIPOŠ: To sú tie najlepšie futbalové letá. V športe sa všetko raketovo mení. Vy ste, chlapci, perspektívni! Pozrite sa, chlapci, je to tu ku nám kúsok, hospoda je tuná pekná... Poznáte svet, chlapci, cestovať budete, autogramy babám na cecky písať, futbalová kariéra sa vam otvára.

KOMBAJN jako KUBÍČEK: Dyž já nevím, pane Šipoš.

FERO ŠIPOŠ: Pre teba som Fero, počuješ, Rudo?

KOTAS jako ZAJOCH: Já sem, pane Šipoš, taky na vážkách.

FERO ŠIPOŠ: Pre teba som takisto Fero, rozumieš, Tono? Chlapci, nič nie je krajšie než vyhrať veľký zahraničný turnaj. Vrael som vám už, že s nami idete do Topolčan a že s vami dokonca rátam v základnej zostave?

KOMBAJN jako KUBÍČEK: Fero, já bych to asi psychicky nevydržel.

KOTAS jako ZAJOCH: Já asi taky ne, Fero.

FERO ŠIPOŠ: Chlapci, chlapci. Aby vám neušiel rýchlik!

KOMBAJN jako KUBÍČEK: Fero, já už mám cejchu, technika v háji a nejrychlejší taky už nejsem.

FERO ŠIPOŠ: A na čo sú mi hubení technickí hráči? Taký hráč urobí kľúčku, zafúka vietor, odfúkne ho späť... Rudo, on tú kľúčku musí urobiť trikrát častejšie. Ja, normálny hráč, urobím prvú – bek leží, urobím druhú – gólmán leží, ja idem rovno do kuchyne a pýtam sa gólmana, kam to chce. To hubení hráči nemožu.

KOMBAJN jako KUBÍČEK: A mám imrvére žízeň.

FERO ŠIPOŠ: Rudo, čo by som bol za trénera, keby som nehal hostí smädných. A čo hostí, Rudo a Tono už sú naši. (Donese z kuchyně akvárium a tři lžíce, sundá sklo; rumový odér.) Chlapci, túto bowli, tento opitý kompót nám darúvali naši francúzski priatelia, keď sme ich rozdrvili. (Rozdá lžíce.) Tak, chlapci, aby sme sa nezachladili. Na zdravie!

(Dlabou, po chvíli zpod Režiséra coby Slámy, knih, akumulátorů se vyprošťuje hekající Blažena, převrátí kolo; Kombajn jako Kubíček s Kotasem jako Zajochem vykřiknou, v děsu couvají, prchnou.)

JAROUŠ: (Hvízdne.) To jsem za celou kariéru nezažil. Předčasný útěk ze hřiště! (Pohlédne na Blaženu, její pomačkaný ksicht a rozteklý mejkap; prchne s křikem též.)

Y – ZROZENÍ VENUŠE

FERO ŠIPOŠ: Keby si mala, Blažena, lastúru, zrodila si sa tuná ako tá Boticelliho Venuša. Keby si mi nevydesila posily a medzinárodného rozhodcu tým svojím ožratým ksichtom!

BLAŽENA: (Brousí nad akváriem.) Čuchám tady někde tuzemák.

FERO ŠIPOŠ: (Podá jí lžíci.) Daj si, Blažena, teraz je všetko v riti.

BLAŽENA: (Dlabe.) A halucinace mám. Tajdlenc leží Karel!

FERO ŠIPOŠ: Konečne sami.

BLAŽENA: (Srká.) Jak to myslíš?

FERO ŠIPOŠ: A nezožier to akvárium sama, čo keď sa niekto z nich zobudí?

BLAŽENA: (Hltá.) Nevypadá to.

FERO ŠIPOŠ: Čím dlhšie sa na teba pozerám, tým viacej rozumiem Karolovi.

BLAŽENA: Chlapi vznikli z ženského žebra.

(Svorně dlabou bowli.)

FERO ŠIPOŠ: Vraj bývaš po ránu tak ošklivá, že s tebu súloží iba v sebaobrane.

BLAŽENA: A to žebro furt degeneruje.

FERO ŠIPOŠ: Ja som bol tiež taký bojácny kokot. Dal som si inzerát, baba bola romantická. Vymyslela si rande na Petríne, celkom u rozhladne.

BLAŽENA: Já to měla jednodušší.

FERO ŠIPOŠ: Také kopčisko ozrutné, ten Petřín! Keď som tam vyliezol, dostal som prvý infarkt a už ma viezli.

BLAŽENA: Mě si hned ten první blb splet s matracej. Vod tý doby mně to zůstalo.

FERO ŠIPOŠ: Blaženka, ty nevieš, čo je predohra?

BLAŽENA: Něco vod Smetany?

FERO ŠIPOŠ: Ech, Blaženka, prečo máš také nehorázne koziská?

BLAŽENA: Narostly mně.

FERO ŠIPOŠ: Keby si nemala až také koziská, ja by som ťa zobral do Topolčan.

BLAŽENA: Nemysli si, Fero, že je to nákej med, takovýhle kozy.

FERO ŠIPOŠ: Do základnej zostavy by som ťa pretlačil!

BLAŽENA: Jen se trochu pohneš, máš je až za ušima.

FERO ŠIPOŠ: Červenú tesavelu by sme spolu popíjali...

BLAŽENA: Furt se mnou házej někam, kam já vůbec nechci!

FERO ŠIPOŠ: ...do dresu by som ťa osobne obliekal!

BLAŽENA: Kolikrát si jako dojnice připadám!

FERO ŠIPOŠ: Topolčania budú bulvy vyvalovať, koho ja do obrany postavím... (*Vypadne mu lžíce, podlomí se do kolen.*) Nehaj byť! Nedvíhajte Fera. (*Pokusí se vztyčit.*) Nehaj být. (*Rána, definitivně se zřítí pod stůl.*)

JAROUŠ: (*Hvízdne, tasí červenou kartu, hltne si tesavely.*) Tam za čarou v zámezí... Tesavela. (*Hltne si ještě jednou.*) To je vám strašlivá moc, bejt sudí. To můžete i trenéra vyloučit. Jen jedno zatím nemůžu – vyloučit všechny baby. Nejsou totiž v základní sestavě. Ale manšafy sestavujou a rozvracej, jak se jim zachce! Tahaj za nitky světovýho fotbalu a přitom mu hovno rozuměj! A já ani tuhle pitomou Blaženu vyloučit nemůžu! (*Hvízdne, nakopne poprvé a naposledy svůj míč, hltne si bowle, skácí se.*)

Z – STUDNA OSAMĚNÍ

BLAŽENA: Zase sama. Celej život sem sama. Kolem mě hromady chlapů, a já vopuštěná. (*Zahodí lžíci, nabírá si pítí*

rukou jako ze studánky.) Já chci bejt chlap! Já chci jezdit na montáže! Já až puđu do bordelu, všechny kurvy tam přeříznu! (*Plačtivá hysterie.*) Chlapi furt někde čarujou! Já chci taky někde čarovat, drbat se na koulích... Já chci taky mít prohibici a pít pouze červenou tesavelu. Každý chlap během tý prohibice vychlastá denně kanystr a kudy projde, tam sou fasády červený vod šavlí! A navíc sou ty chlapi slavný, poněvadž držej životosprávu a trénujou... (*Hysterčák na plné obrátky; nabírá si bowli dlaněma obouruč, stékají po ní kusy ovoce etc.*) Já sem prostě náká vadná. Já se chci taky bavit jako tenhle póvl! Ale copak to de? (*Podklesne na kolena.*) Dybych sežrala tohle akvárium, plný rumu, vstanu střízlivá! Já už se ani vožrat nedokážu... (*Vyhrabe si svoje nákupní tašky.*) A ty svině se tady válej jako v kališti a těšej se do Topolčan! (*na odchodu*) Na tesavelu, na balón, na kopačky, na škváru, na žlutý karty... (*Zmizí.*)

KONEC

dramaturgický pozorník

Hry významných dramatiků August Strindberg Pelikán

*S použitím poznámky ke hře od
Dagmar Hartlové
dramaturgický pozorník připravil
Milan Strotzer*

Překlad: Dagmar Hartlová ze švédského originálu Pelikanen, vydaného nakladatelstvem Norstedts a Stockholmskou univerzitou 1988–1996.

Osoby: 2 muži (Syn Fredrik, student práv, 20 let + Zeť Axel, Gerdin manžel, asi 30 let) + 3 ženy (Matka Elise, vdova, asi 45 let + Dcera Gerda, asi 25 let + Margret, služebná, asi 55 let).

Místo děje: Měšťanský salon. V pozadí dveře do jídelny, balkonové dveře, sekretář, psací stůl, pohovka, kachlová kamna a houpací křeslo.

Strindbergovu hru Pelikán otevírají dialog Matky Elise se starou služebnou Margret a dialog Matky se Synem Fredrikem, studentem práv, uvádějící diváky do situace a poměrů rodiny zesnulého obchodníka krátce po jeho pohřbu. Navzdory slušným výdělkům byla po dlouhou dobu obchodníková domácnost omezována na stravě a šetřilo se na otopu. Děti a služka nedostávaly pořádně najíst a trpěly věčnou zimou. Naproti tomu se utrácelo za drahý nábytek, cesty do ciziny a okázalé večere v restauracích, zkrátka za věci vzbuzující závist okolí. Po smrti chotě tone Matka v existenční nejistotě, neboť dosud není vyřešena pozůstalost po manželovi, s nímž neměla dobré vztahy a před jehož úmrtím žila v odloučení od rodiny.

Jisté je pouze to, že byt, který rodina obývala, bude užívat její dcera Gerda, která se těsně po otcově pohřbu vdala a se svým manželem Axelem, bývalým důstojníkem, nyní účetním, odjela na svatební cestu. Syn Fredrik, který byl v poslední době otci nejbližší, si bude muset sehnat podnájem. Matka počítá s tím, že bude žít v rodině své dcery a zetě, k němuž chová náklonnost přesahující roli tchyně. Matka chce na synovi vyzvědět, jak je to s majetkem po otci, ale nic podstatného se v tomto směru nedozví. Syn jí však dá nepřímě najevo, že prohlédl matčino hanebné jednání vůči otci a rodině. Matka jej označí za opilce a vykáže ho ze salonu.

Do místnosti rázně vchází Zet Axel. Matka ho vítá s otevřenou náručí. Rozplývá se při vzpomínce na zetěm darovanou báseň na svatbě: „Určitě ještě žádná tchyně takovou na svatbě své dcery nedostala... Pamatuješ to o pelikánovi, jak mláďatům dá vlastní krev, představ si, že jsem se rozplakala...“ Naproti tomu ji nijak netrápí, že osmidenní svatební cesta skončila po třech dnech a že si mladí svatebčané nerozumějí. Zájem Zetě Axela a Matky se velice rychle stočí k majetkovým záležitostem. Zet ve snaze nalézt závěť či peníze se za matčiny asistence vkrade zadní stěnou do sekretáře, který je jinak zapečetěn správcem pozůstalosti. Zjistí, že se do sekretáře vloupal již kdosi jiný, nicméně nalezne v něm velkou obálku. Vtom přichází Gerda. Nastává trapná situace, neboť Matka zamkla dveře, aby nebyli s Axelem přistiženi při dobývání se do sekretáře. Matka rozpačitou a žárlivou Gerdu uklidní výmluvou a rychle převede řeč na to, jak se mladí v bytě zařídí. Sama si nárokuje ponechat salon, do kterého chce pořídit novou postel. Gerda je k otázkám bydlení apatická, avšak s jednou výjimkou: „Určitě to půjde, jen když budu mít svého muže pro sebe. Nikdo mi po něm nesmí pokukovat... jako tam v penzionu, a proto taky byla svatební cesta tak krátká... kdo se mi ho pokusí odlákat, zemře! Tak a teď to víte!“

Finále prvního jednání je velice dynamické a je potvrzením dosud jen tušeného. Autor předepisuje: Prázdná scéna. Venku fouká vítr, kvílí v oknech a v kachlových kamnech. Dveře v pozadí bouchají, papíry z psacího stolu poletují po salonu, palma na konzole se zuřivě kymácí, ze zdi padá fotografie. Ozve se synův hlas „Mami!“ A v zápětí „Zavři okno!“ Pauza. Houpací křeslo se kymácí.

Matka: (Prudce vchází, v ruce drží papír a čte.) Co to znamená? Houpací křeslo se hýbe!

Zet: (Vchází za ní.) Co je to? Co je tam? Dej mi to přečíst. Je to závěť?

Matka: Zavři dveře. Vždyť nás to odfoukne. Musím otevřít okno, páchne to tu. Není to závěť, ale dopis klukovi. Očerňuje v něm mě a tebe!

Zet: Ukaž!

Matka: To by tě jen otrávil, roztrhám ho, štěstí že se mu nedostal do rukou... (Trhá papír a hází do kachlových kamen.) Jako kdyby vstal z hrobu a promluvil – ne, on není mrtvý! Nemůžu tu dál bydlet. Píše, že jsem ho zavraždila... to přece není pravda, zemřel na mrtvici, to řekl i doktor... ale tvrdí i jiné věci, a všechno jsou to lži. Že jsem ho přivedla na mizinu! Poslyš, Axele, postarej se, ať se odsud co nejdříve dostaneme pryč, už to tu dál nevydržím. Slib mi to! – Podívej se na houpací křeslo!

Zet: Nemůžu... Spoléhal jsem na dědictví, tím jste se oháněly, jinak bych se byl neženil, takže teď to musíme brát takové, jaké to je. Můžeš mě považovat za podvedeného zetě – a taky jsem na mizině. Musíme držet při sobě, jinak nepřežijeme! Musíme šetřit a ty nám budeš pomáhat.

Matka: Chceš říct, že mám sloužit ve vlastním domě? To mě ani nenapadne!

Zet: Nouze nás nutí...

Matka: Bídáku!

Zet: Krot' se, ženská!

Matka: Tobě mám dělat služku!

Zet: Zakusíš na vlastní kůži, jak se měly tvoje služby. Ty navíc hladověly a mrzly, a toho tě ušetříme.

Matka: Mám rentu...

Zet: Ta nestačí ani na pokojík v podkroví, tady ale vystačí na nájemné, když se uskrovníme... a jestli ne, tak jdu od toho!

Matka: Od Gerdy? Tys ji nikdy neměl rád!

Zet: To víš líp než já... Vypudila jsi ji z mých myšlenek, vystrnadila odevšud kromě ložnice, tam směla zůstat... a kdyby se mělo narodit dítě, tak jí ho taky sebereš... Ona ještě nic neví, nic nechápe, ale začíná se probouzet z náměsíčního spánku. Dej si pozor, až otevře oči!

Matka: Axele! Musíme držet při sobě... nesmíme se rozejít... nedokážu žít sama. Na všechno přistoupím – jen pohovku ne...

Zet: I pohovku! Nezničíme si celý byt tím, že tady uděláme ložnici – tak a teď to víš!

Matka nakonec kapituluje. Po pauze se vrací k nalezenému dopisu.

Matka: Ale stejně, považ, že synovi píše, že byl zavražděn.

Zet: Je mnoho způsobů, jak vraždit... ten tvůj má výhodu, že se na něj nevztahuje trestní zákoník.

Matka: Řekni spíš ten náš! Protože ty jsi byl při tom a pomáhal jsi, rozružil jsi ho k nepřičetnosti a dohnal k zoufalství...

Zet: Stál v cestě a nechtěl mi uhnout, tak jsem ho musel odstrčit...

Matka: Jediné, co ti mám za zlé, je, že jsi mě odlákal od rodiny... nezapomenu na ten večer poprvé u tebe doma, kdy jsme seděli u slavnostního stolu a zdola od tabákového pole slyšeli ten strašlivý křik. Připadlo nám, že vychází z věznice nebo z blázince... Pamatuješ? To on chodil po poli ve tmě a v dešti a vyl steskem po manželce a dětech.

Zet: Proč o tom mluvíš teď? A jak víš, že to byl on?

Matka: Stojí to v dopise.

Zet: A co to má společného s námi? Nebyl žádný anděl...

Matka: To nebyl, ale občas uměl dát najevo lidské city, víc než ty...

Zet: Začínáš měnit sympatie...

Matka: Jen se nerozčiluj! Musíme stát při sobě.

Zet: Musíme, jsme k tomu odsouzeni...

Zet ponechá Matku v nejistotě samotnou a odchází z domu údajně na obchodní schůzku.

V druhém dějství Fredrik hovoří o samotě se svou sestrou Gerdou a snaží se jí otevřít oči.

Gerda: Nech mě spát. Víím, že se probudím, ale ať to trvá ještě hodně dlouho! Bože, tohle všechno, co neznám, ale tuším. Pamatuješ, když jsme byli malí... vyčítali nám, že jsme zlí, když jsme mluvili pravdu. Jsi zlá, říkali mi vždycky, když jsem něco špatného prohlásila za špatné... a tak jsem se naučila mlčet... a všichni si mě pro moje způsobné chování oblíbili. A pak jsem se naučila říkat, co si nemyslím, a byla jsem způsobilá vstoupit do života.

Fredrik: (Ihostejně) Člověk by měl přehlížet chyby a slabosti bližního svého, to je pravda... ale udělat ještě krok dál, tomu už se říká lísat se a nadbíhat... Je těžké vědět, jak se zachovat... někdy je naší povinností promluvit...

Gerda: *mlčí!*

Fredrik: *Proč bych já měl mlčet?*

(Pauza.)

Gerda: *Ne, radši mluv, ale ne o tomhle. Slyším v tichu tvé myšlenky... Když se lidi setkají, mluví, nekonečně dlouho mluví, jen aby skryli své myšlenky... aby zapomněli, aby se otupili... Rádi se do slechnou něco nového o druhých, ale své vlastní nitro schovávají!*

Fredrik: *Chudáčku, Gerdo!*

Gerda: *Víš, co bolí nejvíc? (Pauza.) Vidět nicotnost i toho největšího štěstí.*

Gerda zprvu obhazuje svou matku, ale Fredrik ji postupně přesvědčí, že je její pohled na rodiče mylný. Klíčovou roli v tom sehraje otcův dopis Fredrikovi, který sourozenci náhodně naleznou v kamnech, když se celí zmrzlí rozhodnout zatopit si. Z dopisu se dozvědí pravdu o své matce a Axelovi.

Gerda: *Připadá mi, že to všechno vím už dávno. Ale stejně tomu nevěřím.*

Fredrik: *Protože nechceš. Ale je to tak! Ta, která nám dala život, byla mizerná zlodějka.*

Gerda: *Ne!*

Fredrik: *Kradla peníze na domácnost, účty si vymýšlela, nakupovala to nejhorší za nejvyšší cenu, najedla se dopoledne v kuchyni a nám pak jídlo ředila a ohřívala, z mléka sbírala smetanu, proto jsme my děti tak neduživé, churavé a pořád hladové. Kradla peníze na otop a my jsme mrzli. A když na to otec přišel, varoval ji a ona slibovala, že se napraví, ale pokračovala a přišla na zlepšení – na sóju a kajenský pepř.*

Gerda: *Nevěřím ti ani slovo.*

Fredrik: *Camorra! A teď přijde to nejhorší. Ten mizera, kterého sis vzala, Gerdo, nikdy nemiloval tebe, ale tvoji matku!*

Gerda: *Ne!*

Fredrik: *Když na to otec přišel a když si tvůj muž od matky půjčil peníze, od tvé matky, od naší matky, tak se ten darebák na oko začal dvořit tobě! To jen v hrubých rysech, podrobnosti si domyslíš sama.*

Gerda chce utéci z domu, dá však na svého bratra, který navrhuje vyčkat, až Axel vyštve Matku z domu. Sourozenci uzavrou zednářský slib žít pro svou očistu a otcovu památku. Po návratu Axela ze „zrušené schůzky“ jej oba znejistují svými otázkami a reakcemi. Když Matka přinese k večeři kaši, Gerda se ujme role paní domu a pozve pány na biftek a obložené chlebičky.

Ve třetím jednání Gerda, coby paní domu, požaduje na matce, aby jí pomáhala. Ta však pomoc považuje za posluhu. Zkrotne ale před tvrdou rukou Axelovou. Musí se smířit s přidělenou postelí. Nemůže se ovšem srovnat s tím, že se Axel s Gerdou budou stravovat sami a jí nezбудe než jíst v kuchyni kaši ze sbíraného mléka, že se bude muset starat o topení. Chce raději odejít. Axel jí to však nedovolí. Matka vyhrožuje, že vyskočí z okna. Dočká se však od Axela nečekané reakce: „Jen vyskoč. To jsi měla udělat už dávno a bývala bys zachránila čtyři životy.“

Když Matka osamí, přijde přiopilý Fredrik a poví jí o objevení otcova dopisu, který před ním zatajila. Matka dělá, že o žádném dopisu neví. Fredrik nalezne v opilosti odvahu a vypoví matce vše, co jej tíží. Vyčítá jí, že vždy všem lhala a učila lhát i jeho už v době, kdy sotva uměl mluvit, že je neduživý, protože nikdy nedostal napít mateřského mléka a nikdy se pořádně nenajedl. Vzpomíná na to, že byl jako čtyřletý ponechán

péči chůvy, která jej brala ke své sestře do něvěstince, a když líčil, co tam viděl, dostal výprask za lhaní. Hovoří o tom, že chůva povzbuzená matčiným souhlasem ho zasvětila v pěti letech do všech tajností. Vyčítá matce, že kradla peníze určené na domácnost, že nechala na smrt nemocnou Gerdu doma a sama se šla bavit do operety, že si celé tři měsíce užívala s otcem v Paříži, zatímco on s Gerdou zůstali zavření se služkami a jejich amanty v bytě atd., atp.

Fredrik: *Podívej se na mě, pelikáne, podívej se na Gerdu a její vpadlý hrudník! Jak jsi zavraždila mého otce, to dobře víš, dovedla jsi ho k zoufalství, a to zákon netrestá. Jak jsi zabila mou sestru, to víš nejlíp sama, a teď to ví i ona. / ... / (Vzlyká.) To je strašné, co všechno jsem řekl, ale musel jsem. Cítím, že až vystřízlivím, budu se muset zastřelit. Proto piju dál, nemám odvahu vystřízlivět...“*

Matka: *Proč jsi mi to nikdy neřekl?*

Fredrik: *Zapomněla jsi, že jsem ti to povídal a že jsem dostal výprask, protože jsem buď žvanil nebo lhal, jak jsi tomu střídavě říkala. Hned jak jsi zaslechla pravdivé slovo, byla to pro tebe lež.*

Matka: *(Přechází po pokoji jako právě polapená šelma.) Aby syn říkal něco takového matce, to je neslýchané!*

Fredrik: *Je to trochu neobvyklé a je to zcela proti přírodě, to je mi jasné, ale jednou se to říct musí. Byla jsi jako náměsíčná a nedala ses vzbudit, a proto ses ani nemohla změnit. Otec řekl, že i kdyby tě člověk natáhl na mučidla, stejně tě nepřinutí, abys připustila nedbalost nebo přiznala lež... / ... / Jdu se napít... zkoušku stejně nikdy nesložím a na spravedlnost nevěřím. Zákony zřejmě píší zloději a vrazi, aby mohli osvobodit pachatele. Svědectví jednoho pravdomluvného se nepočítá, zato dvě falešná svědectví se jako důkaz přijmou. Ve dvanáct hodin je moje věc spravedlivá, hned po dvanácté jsem svoji při prohrál. Jediná pravopisná chyba, jediná opomenutá maličkost mě, nevinného, může přivést do vězení. Když jsem milosrdný k padouchovi, potrestá mě za nactiutrhaní. Tak bezmezně pohrdám životem, lidmi, společností i sám sebou, že nemám sílu dál žít... (Odchází ke dveřím.)*

Matka Fredrika zadrží a prosí jej, aby neodcházel. Táže se, proč ji někdo neprobudil dříve. Fredrik jí odpovídá: „Asi to nebylo možné, když to nikdo neudělal. A když to nebylo možné, tak za nic nemůžeš. / ... / Nemohla jsi jednat jinak.“ Matka poníženež líbá Fredrikovi ruku. Ten ji prosí, aby nezůstávala dál v domě, aby to nebylo ještě horší. Matka přitakává a ptá se syna, zda s ní má slitování. Vzlykající Fredrik říká: „Jistěže mám. Kolikrát jsem řekl, je tak zlá, až je mi jí líto.“ Rozcházejí se s konstatováním, že se ale nedá nic dělat, že tady žádná pomoc neexistuje. Osamělá Matka se odhodlává ukončit život. Z pokusu vyskočit z okna ji vytrhne bušení na dveře, řev syna a její přeludy. Rozsvěcí všechna světla, zavírá dveře, ale ty se opět otevírají, vítr rozhoupá křeslo, Matka přechází stále kolem dokola po pokoji, nakonec se po hlavě vrhne na pohovku a tvář schová do polštářů.

Přichází Gerda. Nese matce k večeři kaši a nutí ji, aby jedla. Chce opětovat matce její zlomyslné úsměvy, když své děti mučila ovesnou kaší a měla potěšení z jejich utrpení. Vyhrožuje matce, že poví Axelovi, že zase kradla dřevo a schovala si je pod pohovku. Matka na to reaguje překvapivě nepatřičným rozvzpomínáním na to, jak ji Axel vytácel na svatbě, jak ji věnoval báseň a květiny a jak mu dělá dobře její společnost. Poté mluví o tom, že ji strýc Viktor požádal o ruku a ptá se, co by říkali na to, kdyby se znovu vdala. Jako ve snu hovoří o tom, že je k ní Axel zdvořilejší než ke Gerdě, že postrádá její společnost, že on jediný jí rozumí, že Gerda je ještě dítě. Gerda s ní

cloumá a volá, aby se proboha probudila. Ale Matka pokračuje dál.

Matka: Já přece nemůžu za to, že dal přednost mně! Třeba jsem mu připadala, jak bych to řekla, přitažlivější... ano, má lepší vkus než tvůj otec, ten mě nedokázal ocenit, dokud se neobjevili rivalové... (Trojí zabouchání na dveře.) Kdo to tluče?

Gerda: O otci neříkej nic špatného. Mám dojem, že můj život nebude stačit na lítost za všechno, co jsem mu způsobila, ale za to zaplatíš ty, protože ty jsi mě proti němu štvála. Pamatuješ se, jak jsi mě, když jsem ještě byla malinké děcko, učila zlé, bodavé nadávky, kterým jsem vůbec nerozuměla? On měl dost rozumu na to, aby mě netréstal za ty odpálené šípy, protože mu bylo jasné, kdo napjal tětivu. Vzpomínáš, jak jsi mě učila lhát a tvrdit mu, že potřebuju do školy nové knihy, a když jsme z něj podvodem vymámily peníze, tak jsme si je rozdělily? Existuje nápoj, který by uhasil vzpomínky a nedusil život? Kdybych jen měla sílu od toho všeho odejít, ale stejně jako Fredrik jsem bezmocná, bez vůle, jsem obětí, jsme tvé oběti... Jsi zatvrzelá, ty ani za své zločiny nemůžeš trpět.

Matka: Znáš snad mé dětství? Tušíš vůbec, v jak špatném domově jsem vyrůstala, kolik zla jsem se naučila? Zřejmě se to dědí shora, ale kde to začalo? Od prvních lidí na zemi, tak se to píše v knihách z dětství, a zřejmě to tak bude... Takže neobviňuj mě, jako já neobviňuju své rodiče, kteří mohli vinu zase svalovat na své rodiče, a tak pořád dál. Ostatně takhle to vypadá všude, ve všech rodinách, ačkoliv to do světa nevytrubují...

Gerda: Jestli je to tak, nechci žít, ale protože musím, chci tímhle bídným životem procházet hluchá a slepá a doufat v něco lepšího, co přijde potom...

Matka: Jsi přepjatá, má milá, až se ti narodí dítě, přijdeš na jiné myšlenky...

Gerda: Nebudu mít děti...

Matka: Jak to víš?

Gerda: Doktor mi to řekl.

Matka: Mýlí se...

Gerda: Zase lžeš... jsem neplodná, nevyvinutá stejně jako Fredrik, a proto nechci žít...

Matka: Nevymýšlej si...

Gerda: Kdybych dovedla ublížit tak, jak bych chtěla, už bys tu nebyla! Proč je tak těžké ublížit? Když zvednu ruku proti tobě, uhodím sama sebe!

V tom přichází přiopilý Fredrik a zadrháváje oznámí, že v kuchyni hoří. Matka běží ke dveřím, ale oheň je tak silný, že jí nelze projít. Dům je v plamenech. Gerda a Fredrik nemají sílu utéci. Matka otevře dveře na balkon a vyskočí ven. Sourozenci zůstanou v objetí v hořícím domě.

Gerda: To jsi udělal ty?

Fredrik: Co jiného zbývalo? Nic jiného se nedalo dělat. Nebo snad jo?

Gerda: Ne, všechno musí shořet, jinak se odsud nedostaneme. Obejmi mne, Fredriku, drž mě pevně, bratříčku, jsem tak šťastná, jako nikdy předtím. Svítá, chudák maminka, byla tak zlá, tak strašně zlá...

/.../

Fredrik: (v extázi) To už je léto? Kvete jetel, začínají prázdniny, pamatuješ, jak jsme šli dolů k bílým parníkům a sahali na ně, byly čerstvě natřené a čekaly na nás, a tatínek vypadal tak šťastně, v té chvíli skutečně žil, sám to říkal, a netrápily nás učebnice. Tak by měl život vypadat pořád, říkal, to spíš on byl pelikán, protože on by se pro nás na kousky rozkrájel, on měl na kalhotách vytlačená kolena a sametový límec odřený, když my jsme si vykračovali jako

hrabátka... Gerdo, pospěš si, lodní zvon už vyzvání, maminka sedí v předním salonu, ne není tu s námi, chudák máma, je pryč, zůstala na břehu? Nebo kde je? Nevidím ji, bez maminky to není ono, tamhle jde! (Pauza.) Začínají prázdniny.

(Dveře v pozadí se otevírají, rudá záře sílí. Fredrik a Gerda se kácejí k zemi. Opona. Konec.)

Tato v pořadí čtvrtá komorní hra vznikla v průběhu května a června 1907 a představuje třetí autorův tvůrčí pokus – první spálil, druhý, *Toten-Insel (Ostrov mrtvých)*, zůstal fragmentem. V původním návrhu Strindberg uvažoval o názvu *Náměsíčníci*, lidé žijící v životní lži, z níž nechtějí být probuzeni. Bezprostřední inspiraci k tématu a posléze i názvu *Pelikán*, ironické narážce na matku, která vysává své děti, poskytla Strindbergovi jeho dříve zbožňovaná sestra Anna a její rodina.

Hra byla vydána pod titulem „*Komorní hry. Opus 4. Pelikán*“ ve Stockholmu v listopadu 1907 v souvislosti s premiérou v Intimním divadle (26. 11. 1907). Šlo vlastně o několikanásobné prvenství, protože touto hrou byla činnost Intimního divadla zahájena a také tiskem vyšel *Pelikán* jako první ze všech čtyř komorních her. Recenze na premiéru byly naprosto zdrcující.

V zahraničí hru nastudoval v německém Kammerspiehlhaus v Berlíně roku 1914 Max Reinhardt a roku 1920 s ním hostoval ve Švédsku, v Göteborgu a posléze i ve Stockholmu. Teprve tehdy pochopil švédský divadelní svět hodnotu této komorní hry. *Pelikán* byl poté na divadelních scénách uveden mnohokrát – roku 1929 dokonce v New-Yorku, oproti tomu do Paříže se dostal až roku 1956. Nicméně, na svém kontě má přibližně tolik úspěchů jako dokonalých propadů. Český byl *Pelikán* pod názvem *Matka bestie* proveden poprvé roku 1921 v Městském divadle na Královských Vinohradech v režii K.H. Hilara.

Na jaře 1907, před napsáním *Pelikána*, pracoval Strindberg na již výše zmíněné hře *Ostrov mrtvých*. Zamýšlené rozsáhlejší drama však zůstalo nedokončené. Fragment tvoří spojovací článek mezi *Strašidelnou sonátou* a *Pelikánem*. Tiskem vyšel *Ostrov mrtvých* až po autorově smrti. K jeho veřejnému provozování došlo poprvé až roku 1960 v pařížské École des Arts Décoratifs. Text naleznete rovněž v souboru her, z něhož čerpal dramaturgický pozorník věnovaný Augustu Strindbergovi, jedné z nejvýznamnějších postav světové dramatiky. Hrou *Pelikán* se v rubrice Dramaturgický pozorník s autorem loučíme ve víře, že se na stránkách AS potkáme s reflexemi inscenací, k nimž náš pozorník dal podnět. Hry Augusta Strindberga jsou stále živou a nevyužitou výzvou k realizaci tvořivých inscenačních počínů.

Text hry vyšel knižně, vydal jej Divadelní ústav Praha v roce 2004 v souborném vydání her Augusta Strindberga nazvaném *Hry II*. Lze objednat na adrese: Divadelní ústav, knihkupectví Prospero, Celetná 17, 110 00 Praha 1, tel./fax: 224 809 156, e-mail: prospero@divadlo.cz, <http://www.divadlo.cz/prospero>. Cena 320,- Kč.

dramaturgický pozorník

Novinky světové dramatiky

Woody Allen: Old Saybrook Riverside Drive

S použitím internetových stránek agentury Aura-Pont
dramaturgický pozorník připravila

Pavčina Schejbalová.

Woody Allen

Americký filmový režisér, scenárista, spisovatel, herec a komik, narozený 1. prosince 1935, vlastním jménem Allen Stewart Konigsberg. Je jedním z mála amerických filmařů, kteří se dokázali prosadit především jako tvůrci autorských filmů.

Svět filmu si zamiloval už ve třech letech, kdy ho matka vzala do kina na Sněhurku. Od tohoto dne se prý kino stalo pro Woodyho druhým domovem. Na základní škole ho díky jeho vysokému IQ přeřadili do třídy s rychlejším výukovým programem. Ale Woody školu nenáviděl hned od prvního dne. Nedělal domácí úkoly, byl drzý na učitele a v hodinách vyrušoval.

Kupodivu jeho velkou zálibou byl sport (basket, fotbal, baseball) a patřil k těm nejlepším. Kromě filmu a sportu měl však i další záliby – magii a hudbu – což se později promítlo do jeho filmů. V patnácti letech začal hrát na klarinet a hraje na něj dodnes. Není žádným tajemstvím, že je velice zapáleným jazzmanem, po řadu let vystupuje se svým dixielandovým bandem v jedné newyorské jazzové hospodě a s kapelou také absolvoval turné, o kterém byl natočen filmový dokument.

V roce 1952 si změnil jméno na Woody Allen. Bylo mu šestnáct a začal psát vtipy, které posílal do několika newyorských novin, a doufal, že je zveřejní. Protože byl hodně ostýchavý, nechtěl, aby spolužáci viděli jeho jméno v novinách. 25. listopadu 1952 získal prostor pro své komiksy v New York Post. Tak začala jeho kariéra komediálního spisovatele. V roce 1953 se přihlásil na Newyorskou Univerzitu na obor Motion picture production (výroba hraných filmů), avšak po prvním semestru ho vyhodili.

Do filmového průmyslu vstoupil Allen v roce 1964, když získal nabídku na vypracování scénáře k filmu *Co je nového, kočička?* (What's New, Pussycat, režie Clive Donner).

Z jeho vlastních režii jmenujme např.: *Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu (ale báli jste se zeptat)* (Everything You Always Wanted to Know About Sex But Were Afraid to Ask, 1972), *Erotická komedie noci svatojánské* (A Midsummer Night's Sex Comedy, 1982), *Hana a její sestry* (Hannah and Her Sisters, 1986), *Zlaté časy rádia* (Radio Days, 1987), *Povídky z New Yorku* (New York Stories, 1989), *Sladký ničema* (Sweet and Lowdown, 1999), *Darebáči* (Small Time Crooks, 2000), *Prokletí žlutozeleného škorpióna* (The Curse of the Jade Scorpion, 2001), *Melinda a Melinda* (Melinda and Melinda, 2004) nebo *Match Point - Hra osudu* (Match Point, 2005).

Woody Allen natočil přes neuvěřitelných pětatřicet celovečerních filmů a točí stále dál... Jeho filmy se odehrávají většinou v komediálním rytmu, který je plný sexu, deště, jazzu a celebrit, ale pouští se i do jiných žánrů, jako je například drama...

Přestože je světoznámý zejména díky filmu, je také autorem těchto úspěšných divadelních her: *Nepijte vodu* (1966), *Zahraj to znovu, Same* (1969), *Bůh* (1975), jednoaktovka), *Smrt* (1975), jednoaktovka), *The Floating Light Bulb* (1982), *Central Park West* (1995), jednoaktovka), *Old Sybrook* (1995), jednoaktovka), *Riverside Drive* (1995), jednoaktovka), *A Second Hand Memory* (2004).

Old Saybrook

Překlad: Dana Hábová

Osoby: 4 muži (Norman, David, Hal, Max Krolian) + **3 ženy** (Sheila, Jenny, Sandy), tj. tři manželské páry ve věku 40–50 let a o něco starší dramatik Max.

Místo děje: Venkovský dům v Connecticutu. Interiér pokoje. Kombinace amerických starožitností a současného vybavení, možná s velkým kamenným krbem, schodiště do patra. Zkrátka, dům s historií.

Na grilovacím večírku se setkávají dva manželské páry – domácí Norman a Sheila a její sestra Jenny s manželem Davidem. Toho víc než společenský ruch zajímá turnaj v golfu, který zrovna dávají v televizi. Přichází ještě nečekaná návštěva – Sandy a Hal, bývalí majitelé domu, kteří by se rádi podívali na místo, kde dříve žili. Ti pak ukáží Sheile tajný trezor, o kterém dosud nevěděla. V trezoru najdou deník jejího manžela, ve kterém jsou popsány jeho sexuální hrátky s Jenny.

Duchaplně vtipná konverzace společenského večírku se v tomto okamžiku mění ve výčitky manželské nevěry, vše vrcholí tím, že David chce všechny povraždit. Vtom se ale objeví nová postava, dramatik Max Krolian. Vychází najevo, že kromě Hala a Sandy jsou všichni přítomní Krolianem napsané postavy, které zavřel do šuplíku, když nevěděl, jak dál pokračovat v rozepsané hře. Postavy se vzbouřily proti svému tvůrci a uvěznil ho.

Hal a Sandy se Maxovi snaží poradit, jak dopsat načaté drama. Hal totiž, i když je pouze účetní, a ne třeba zubař či plastický chirurg jako Norman a David, má ambice napsat divadelní hru. Ovšem v další konfrontaci se odhalí, že nevěrní si byli i Sandy a Hal. Stejně jako postavy i je k nevěře přimělo zevšednění partnerského vztahu.

Max získává řešení zápletky a spolu s postavami odchází dopsat do hry závěrečné smíření (které zároveň bude dost komerční, aby hra měla úspěch). Sandy a Hal zůstávají sami se svojí novou pravdou o skutečné, ne pouze napsané nevěře. Po nebi táhnou divoké husy. Ačkoli jejich smíření není tak snadné, považují Sandy a Hal zjevení hus, jež si na celý život volí jediného partnera, za symbol nového začátku.

Jako obvykle je i tento Allenův text inteligentně vtipný, dialogy jiskřivé. Autor brilantně „přeskakuje“ rovnýma nohama z jedné situace do druhé, v humoru střídá ironii s naivitou, situace jsou až absurdní a přesto člověka zamrazí, že právě tohle by se mu mohlo, nedejbože, stát... Vše je zkrátka přesně tak, jak u Allena vždy čekáme, ale čím nás také vždy znova dostane!

Sheila: Přečti si tenhle deník, Davide – jestlipak poznáš někoho z protagonistů.

David: (bere si deník) Co to je? Tiger Woods za chvíli zlomí rekord.

Norman: Ať si užije ten svůj golf. Tohle se ho netýká.
Hal: Ale Normane – aspoň okrajově by ho to mohlo zaujmout.
(David čte.)
Sheila: Tak co, Davide – poznáváš hlavní hrdiny?
Hal: To je jasný.
David: Ty lidi?
Sheila: Ano, tu vdanou paničku Jenny a toho zubaře.
David: Vdanou paničku Jenny? Odkud bych ji měl znát?
Sheila: Třeba od snídaně:
David: To je nějaký přiblblý porno? Proč bych to měl číst, dívám se na mistrovství.
Sheila: Jednu mistryni máš doma.
Norman: Jenny –
Sheila: Normane!
Norman: Sheilo!
David: Co je? Co jsem nepochopil?
Hal: Mám mu napovědět?
Sandy: Nemontuj se do toho.
Hal: To snad není možný, že to nechápe.
Sheila: Připadá ti to jako náhoda, že ten muž se jmenuje Norman a ona Jenny?
David: Ne – Proč?
Sheila: Tvoje žena se jmenuje Jenny, můj manžel Norman.
David: No a?
Sandy: Ten chlap je doktor...
Sheila: Poznáváš tyhle dva na fotce?
David: Ano, to je tvůj manžel s nějakou ženou.
Sheila: Ehm – vidíš Normanův jazyk?
David: Ano.
/.../
Sheila: A tu ženu nepoznáváš?
David: Rozhodně je mi povědomá.
Sheila: Mám ti napovědět?
Jenny: Já to nesnesu.
Sheila: Pamatuješ, jak jsi před lety na večírku poznal jednu slečnu, líbila se ti a začali jste spolu chodit?
David: Ano – a oba jsme měli rádi Tolstého a francouzské filmy a plachetnice – a já si ji vzal – Jenny přece – tak o co ti jde? Že žena v tom deníku – a na fotce – se Jenny podobá? Že se ta žena podobá Jenny? Že se ta žena podobá Jenny? Že se ta žena podobá Jenny? Že se ta žena – Že ta žena a Jenny – že je to Jenny – už mi to došlo – došlo mi to.

Riverside Drive

Překlad: Dana Hábová

Osoby: 2 muži (spisovatel Jim a bezdomovec Fred, oba ve věku 40–50 let) + 1 žena (Barbara, asi 30–35 let).

Místo děje: Nábřeží řeky Hudson v New Yorku poblíž ulice Riverside Drive. Současnost. Opuštěné místo, zábradlí.

Allenova hra opětovně založená především na obratném a svižném dialogu a opět na autorovo oblíbené téma – manželskou nevěru. Na břehu řeky Hudson čeká spisovatel Jim na svou milenkou Barbaru. Do řeči se s ním pustí bezdomovec Fred. Začne hovor o tom, že když se do vody hodí čepice, do půl hodiny je v oceánu. Rychle převede téma hovoru tím, že Jima už půl roku sleduje, protože chce, aby mu vyplatil peníze za spoluautorství na scénáři jednoho filmu, pro který mu Jim údajně ukradl námět. Tvrdí, že jsou partneři a že Fred

je jakési Jimovo alter ego, díky němuž jeho tvorba dostává jiskru.

Jim se nestačí divit. Přitom vychází najevo, že Fred je vzdělaný šílenec, který zapálil budovu reklamní kanceláře, ze které ho vyhodili. Podstatnou část svého života strávil na psychiatrii s konečnou diagnózou vražedné sklony. Ostatně Fred také tvrdí, že jedná podle příkazů, které dostává z vysílače na Empire State Building. Jeho šílenství ale hraničí s obyčejnou chladnokrevností.

I Jim Fredovi vyloží svou situaci – zjistil, že nevěra mu přerostla přes hlavu, a dnes se chce se milenkou rozejít. Jim především nechce rozvrátit rodinu – to, že si našel milenkou, bylo jenom jakýmsi přechodným opatřením v době, kdy se mu zdálo, že manželka věnuje veškerou pozornost dětem. Barbara na zprávu o rozchodu reaguje tak, že se rozhodne Jima vydírat. Fred radí milenkou zabít – Jim to odmítá. Barbara chce půl milionu dolarů a Jim se rozhodne vše říct manželce. Jeho telefonát ženě přeruší Fred oznámením, že asi tak za půl hodiny Barbara dorazí do oceánu. Zabil ji, jelikož to prý byla špionka z jiné galaxie. Jimova manželská krize se tím vyřešila. Ale jak závěrem říká Fred: cena za nevěru je příliš vysoká.

Jim: Frede – Frede – co mám dělat?

Fred: Jedno je jistý. Peníze jí dát nesmíš.

Jim: Ne.

Fred: To už by ses jí nezbavil. Chtěla by pořád víc – úplně by tě vyždímala – děti by možná dokonce musely chodit do státní školy.

Jim: Musím to Lole říct – musím – jinak to nepůjde –

Fred: Ne?

Jim: Ať to radši slyší ode mě než od zlomyslný cizí osoby.

Fred: Vopravdu?

/.../

Fred: Uvažuješ moc racionálně. Lola nevěru naprosto netoleruje. Zničila jí dětství.

Jim: Jak to víš?

Fred: Řekl mi to můj pes.

Jim: Řeknu jí, že to nic nebylo. Jen takovej sexuální úlet.

Fred: Výbornej nápad. To manželky moc rády slyší – mile se usměje a předloží ti žádost o rozvod.

Jim: Co kdybych to popřel? Moje tvrzení proti povídačce neznámé hysterky. Komu by Lola uvěřila?

Fred: Slyším!

Jim: Jsem vyřízenej. Je po všem. Z tohodle se nevymotám. Zhřešil jsem a půjdu do pekla.

Fred: Počkej chvíli – dostávám signál... Paprsky mi vnikají do hlavy.

Jim: Nepotřebuju paprsky – potřebuju tvůrčí myšlenku. Kristepane, oba jsme spisovatelé –

Fred: Něco mi to tam kruci ruší...

Jim: Budu jí muset zaplatit.

Fred: Mizerný počasí na příjem.

Jim: Co jsem to udělal? Hříchy otců padají na hlavy dětí.

Fred: To mě štve.

Jim: Mohli bychom se přestěhovat – najít si karavan – mohli bychom cestovat – nenašla by nás.

Fred: Tady někdo vaří v mikrovlnce.

Jim: Ne, to nepůjde. V každém případě jsem zničený člověk.

Fred: Počkej, počkej, už to mám! Mám to!

Jim: Co máš, Frede?

Fred: Řešení tvýho problému se mi nahrálo do mozkový kůry na kanál Gamma 2000.

Texty obou her vyšly současně v časopisu Svět a divadlo 1/2004.